

QAANAAP KOMMUNIA

Kommuneplan 1998 - 2010

FORORD

KOMMUNEPLANENS FORMÅL OG OPBYGNING

Formålet med kommuneplanen er at fastlægge et plangrundlag for den fremtidige by- og bygdemæssige udvikling i Qaanaap Kommunia.

I kommuneplanens indledning er der redegjort for en række planforudsætninger, og på det grundlag er der udarbejdet planforslag for Qaanaaq og de enkelte bygder. Bagest findes kommunalbestyrelsens retningslinjer for administration af arealtildelinger.

Det er vigtigt at påpege, at det ikke er hensigten, at kommuneplanen skal være bindende i detaljer i al fremtid. På den ene side skal planen være så præcis, at de investeringer, som er nødvendige for at realisere planen, er forsvarlige. Men på den anden side skal planen gennemgås rutinemæssigt en gang om året i forbindelse med budgetlægningen, således at der løbende sker en ajourføring af planens forudsætninger og en prioritering og koordinering med hjemmestyrets investeringsplanlægning.

I forlængelse hermed har kommunalbestyrelsen inddraget en række resultater af arbejdet med "Handlingsplan for Avanersuaq Erhvervssamarbejde" udarbejdet af en styregruppe nedsat af Qaanaap Kommunia og Grønlands Hjemmestyre.

Kommunalbestyrelsen forventer, at kommuneplanen kan blive et nyttigt værktøj i arbejdet med at udvikle kommunen og forbedre levevilkårene for befolkningen.

På kommunalbestyrelsens vegne,

Borgmester Lars Jeremiassen

INDHOLD

FORORD	3
INDHOLD	4
1 PLANREDEGØRELSE	5
1.1 Planlægningsforudsætninger	5
1.1.1 Hidtidig planlægning og planrytme	5
1.1.2 Landsplanmæssige forudsætninger	6
1.1.3 Befolkningsforhold og bebyggelsesmønster	7
1.1.4 Den kommunale økonomi	12
1.1.5 Thule Air Base	13
1.1.6 Kommunalbestyrelsens hovedmålsætninger	15
1.2 Sektorplaner	17
1.2.1 Erhvervsplan	18
1.2.2 Kommunal virksomhedsplan	23
1.2.3 Boligplan	25
1.2.4 Trafikplan	28
1.2.5 Forsyningsplan	31
1.2.6 Miljøplan	35
1.2.7 Social- og sundhedsplan	37
1.2.8 Skoleplan	40
1.2.9 Kultur- og fritidsplan	44
1.3 Redegørelse for bygdeforhold	47
1.3.1 Siorapaluk	48
1.3.2 Qeqertarsuaq	52
1.3.3 Qeqertat	53
1.3.4 Moriusaq	56
1.3.5 Savissivik	60
2 BY- OG BYGDEZONEPLAN	65
3 BYPLAN FOR QAANAAQ	70
3.1 Hovedstruktur	70
3.2 Rammer for lokalplanlægningen	79
4 BYGDEPLAN FOR SIORAPALUK	84
4.1 Hovedstruktur	84
4.2 Retningslinjer for arealanvendelsen	84
5. BYGDEPLAN FOR QEERTAT	87
5.1 Hovedstruktur	87
5.2 Retningslinjer for arealanvendelsen	87
6 BYGDEPLAN FOR MORIUSAQ	90
6.1 Hovedstruktur	90
6.2 Retningslinjer for arealanvendelsen	90
7 BYGDEPLAN FOR SAVISSIVIK	93
7.1 Hovedstruktur	93
7.2 Retningslinjer for arealanvendelsen	93
8 RETNINGSLINJER FOR AREALTILDELING	
8.1 Kommuneplanens retsvirkninger	98
8.2 Retningslinjer for arealtildeling i by- og bygdezone	98
9 VEDTAGELSESPÅTEGNINGER	
9.1 Lovgrundlag og retsvirkninger	101
9.2 Påtegninger	101

1.1.1 HİDTİDİG PLANLÆGNING OG ÅRLİG PLANRYTME

Hİdtidig planlægning

Efter hjemmestyrets overtagelse i 1981 af kompetencen til at fastsætte det overordnede lovgrundlag for kommunernes adgang til at fastsætte retningslinjer for arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse, stillede landsstyret i 1990 krav om, at alle kommuner senest den 1. juli 1992 skulle udarbejde en kommuneplan for den by- og bygdemæssige udvikling i kommunen.

Til grund herfor forelå en række vejledninger, der var udarbejdet af hjemmestyret på baggrund af det nye lovgrundlag for kommunernes planlægning.

Fristen for tilvejebringelse af en kommuneplan for Qaanaap Kommunua blev dog forlænget.

Med fremlæggelse af nærværende forslag til kommuneplan foreligger således - for første gang - en samlet plan for udviklingen i Qaanaap Kommunua udarbejdet af kommunalbestyrelsen.

Kommuneplanen fremstår således som en 1. generationsplan, det vil sige et plangrundlag, som vil blive udbygget og ajourført i takt med udviklingen af en planlægningspraksis i kommunen.

Den årlige planrytme

Som udgangspunkt herfor vil kommuneplanen blive gennemgået systematisk een gang om året, således at der løbende sker en ajourføring af kommuneplanens forudsætninger og sektorplaner. Hensigten hermed er også at udvikle en plandialog med hjemmestyret om fremtidige investeringer i Qaanaap Kommunua og skabe et aktuelt overblik over den kommunale planlægning. Se figur 1 nedenfor.

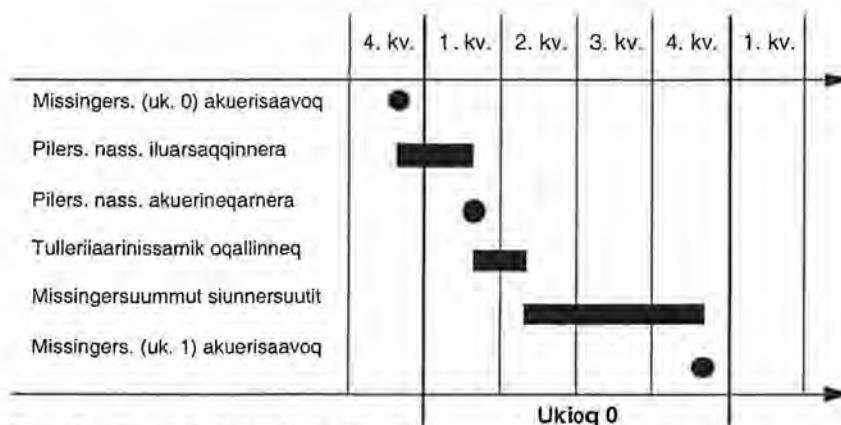

Fig. 1 - Den årlige planrytme

4. og 1. kvartal. Planrytmen indebærer, at planredegørelsen revideres i forlængelse af den kommunale budgetvedtagelse og landstingets vedtagelse af finansloven. I forlængelse af finansloven offentliggør landsstyret en anlægsredegørelse og en landsplanredegørelse. Planredegørelsen gennemgås og opdateres i henhold til den stedfundne udvikling, og på grundlag heraf udarbejdes et revideret forslag til planredegørelse med forslag til nye handlingsplaner og eventuelle temaeemner.

1. *marts*. Planredegørelsen vedtages sammen med en samlet udmelding af anlægsønsker til hjemmestyrets finanslov for det næste år. Planredegørelsen og udmeldingen indsendes til landsstyret den 1. marts hvert år.

2. *kvartal*. Planredegørelsen er udgangspunkt for en prioriteringsdebat i kommunalbestyrelsen. På grundlag heraf fastlægges rammer for det kommende års budget. Hjemmestyrets og kommunens anlægsplanlægning samordnes, og hjemmestyret udsender en anlægsbudgetgennemgang med indstillinger til landsstyret.

3. *kvartal*. I 3. kvartal udarbejdes forslag til budget for det følgende år.

4. *kvartal*. I 4. kvartal vedtager landstinget finansloven og kommunalbestyrelsen vedtager budgettet for det følgende år. Landsstyret offentliggør anlægsredegørelse og landsplanredegørelse som kommunens udgangspunkt for overgangen til næste budgetrunde.

1.1.2 LANDSPLANMÆSSIGE FORUDSÆTNINGER

Landsplanmæssige hovedretningslinjer

Landsplanlægningen omfatter dels landsplanmæssige hovedretningslinjer, der fastlægges af landstinget på grundlag af den årlige landsplanredegørelse, dels hjemmestyrets investeringsplanlægning.

Bevaringsinteresser. "Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 30. oktober 1991 om varetægelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen" indeholder bestemmelser om kommunalbestyrelsens pligt til at medvirke til, at de landsplanmæssige bevaringshensyn bliver tilgodeset i planlægningen og administrationen af kommunens by og bygder.

For særligt værdifulde bevaringsområder i byen (§2 områder) skal der i byplanens rammer fastsættes bestemmelser, som sikrer de landsplanmæssige bevaringsinteresser. I Qaanaap Kommunia er der ikke afgrænset §2 områder. Derimod er der i kultur- og fritidsplanen redegjort for kommunalbestyrelsens forslag til bevaring af "Fangerbyen" fra 1953 og et område i Dundas med bevaringsværdige huse.

For byens øvrige bevaringsområder (§3 områder) skal der tages stilling til, i hvilket omfang områderne skal bevares. I Qaanaap Kommunia er der ikke afgrænset §3 områder.

I henhold til §4 skal kommunalbestyrelsen tilvejebringe en kortlægning og dokumentation af bevaringsinteresserne i bygder og anden bebyggelse uden for byen. §4 interesserne vil blive kortlagt i et tillæg til kommuneplanen i forbindelse med afgrænsning af §2 og §3 områder.

Årlig landsplanredegørelse, 1994. Landsstyrets seneste landsplanredegørelse er fra 1994. Den store udfordring ifølge landsplanredegørelsen er spørgsmålet om mulighed for at fremkalde en tilstrækkelig økonomisk vækst i samfundet som grundlag for at skabe tilstrækkelige arbejdspladser til de nuværende ledige og til den kommende, voksende arbejdsstyrke, som vil melde sig på arbejdsmarkedet i de kommende år samtidig med, at velfærdssamfundet fastholdes og udbygges.

Ifølge landsplanredegørelsen ligger vækstmulighederne først og fremmest i en større satsning på de to "erhvervslokomotiver" : turisme og råstofudvinding, der skal supplere fiskeriet som bærende erhvervsområder. Herudover er der behov for at styrke de landbaserede erhverv for at opnå et mere flersidigt erhvervsliv, for blandt andet at modvirke det høje importniveau.

I Qaanaap Kommunia er der udviklingsmuligheder på turistområdet. Mulighederne har længe været belastet af dårlige transportmuligheder til og fra kommunen, et forhold som forventes forbedret med anlæggelse af den nye landingsbane til fastvingede fly i Qaanaaq. Der henvises til erhvervsplanen og trafikplanen.

Landsplanredegørelsen analyserer også konsekvensen af den forventede befolkningsudvikling, hvor der forudses et øget udgiftspres på service- og overførselsområderne som følge af, at samfundet får en større forsørgerbyrde, fordi alderssammensætningen ændres med flere børn og unge og en markant stigning i antallet af ældre. En udvikling, der alt andet lige betyder større udgifter i de offentlige budgetter og behov for omfordeling af de samlede indkomster.

I Qaanaap Kommunia kan der på befolkningsområdet konstateres en markant højere vækst i børne aldersgrupperne set i relation til udviklingen på landsplan, hvorimod ældregruppen ikke har udvist samme vækst. I absolutte tal er der dog sket en væsentlig forøgelse i antallet af ældre i Qaanaaq. Samlet har befolkningsvæksten i Qaanaap Kommunia de seneste 10 år været dobbelt så stor som på landsplan; en vækst, der imidlertid i stigende grad er tilfaldet Qaanaaq på bekostning af udviklingen i bygderne. Der henvises til nedenstående afsnit 1.1.3 om befolkningsforhold og bebyggelsesmønstre.

Hjemmestyrets investeringsplanlægning. Hjemmestyrets investeringsplan for Qaanaap Kommunia fremgår af forslag til finanslov 1998. Der er planlagt hjemmestyreinvesteringer for ialt 62 mio. kr. Se figur 2.

INVESTERINGSPLAN	1998	1999	2000	2001	IALT
Ombygning elværk	2,900	4,0	9,4	0,0	16,300
Forbedring, råvandsforsyn.	0,500	4,6	10,4	0,0	15,500
Renov. fjernvarmeforsyn.	0,800	1,0	1,0	1,0	3,800
Forbedring, losningsforhold	0,000	6,0	0,0	0,0	6,000
3 boliger (1997)	0,450	0,9	0,5	0,0	1,850
Aldersintegreret, 40 pladser	0,000	0,0	0,0	1,3	1,300
Udv. alderdomshjem (12 pl.)	0,500	0,0	0,0	0,0	0,500
Ny vandforsyning, Savissivik	1,400	3,0	1,1	0,0	5,500
Bygdekonsult. Savissivik	0,000	0,0	0,2	0,0	0,200
Ren/ombyg. skolen, Saviss.	4,000	0,0	0,0	0,0	4,000
Istandsæt. kirke, Savissivik	0,450	0,0	0,0	0,0	0,450
Ny vandforsyning, Siorapaluk	0,000	1,4	4,1	0,0	5,500
Bygdekonsult. Siorapaluk	0,000	0,4	0,4	0,0	0,800
Bygdekonsult. Moriusaq	0,000	0,0	0,3	0,0	0,300
IALT	11,000	21,3	27,4	2,3	62,000

Fig. 2 - Hjemmestyreinvesteringer, finanslovsforslag 1998

1.1.3 BEFOLKNINGSFORHOLD OG BEBYGGELSESMØNSTER

Befolkningsforhold

Landsplanredegørelsen konkluderer med udgangspunkt i Grønlands Statistiske Kontors befolkningsprognose for perioden 1995-2005, at "udviklingen i det sam-

lede befolkningstal vil i de kommende år især være præget af det markante fald i fødselshyppigheden, der fandt sted i slutningen af 60'erne og i begyndelsen af 70'erne. De årgange, som nu er på vej ud på arbejdsmarkedet, og som kommer i den alder, hvor de fleste kvinder føder børn, er altså betydeligt mindre end i de foregående år.

Gruppen af 20-24 årige kvinder er i dag kun 2/3 så stor som for 10 år siden, og aldersgruppen 15-24 årige var i 1984 dobbelt så stor som i dag. Det vil uvilkaarligt betyde et fald i fødselstallet. Derimod er der som følge af den hidtidige konstante befolkningstilvækst flere indbyggere i den aldersgruppe, som i de kommende år vil forlade arbejdsmarkedet og gå på pension. Af den grund vil nettotilgangen til arbejdsmarkedet falde, mens antallet af aldersbetingede pensionsberettigede forventes at stige markant.

Mens der per 1. januar 1994 var 8 indbyggere i den erhvervsaktive aldersgruppe for hver indbygger på 60 år og derover, vil forholdet i 2004 være 6 til 1. Samtidig forudser prognosen, at der vil være 6% flere børn og unge (0-19 år) per indbygger i den erhvervsaktive gruppe."

Fig. 3 viser tal for udviklingen 1987-1997 og den af Grønlands Statistiske Kontor udarbejdet prognose for udviklingen 1997-2007. Der forventes herefter en befolkningstilvækst på 4,0 % i perioden 1997-2007 på landsplan. Foruden faldet i de mindste aldersgrupper og i aldersgruppen 25-59 årige samt stigningen blandt de ældste er det karakteristisk, at der forventes en markant stigning i aldersgruppen 15-24 årige.

HELE LANDET	1987	1997	2007	97-07
00-04	5.029	5.439	4.708	-13,4%
05-14	8.180	10.005	10.173	1,7%
15-19	5.038	3.628	5.126	41,3%
20-24	6.700	3.214	4.106	27,8%
25-59	25.595	29.471	28.503	- 3,3%
60-	3.191	4.214	5.588	32,6%
IALT	53.733	55.971	58.204	4,0%

Fig. 3 - Udviklingen 1987-97 og prognose for udviklingen 1997-07, hele landet

Figur 4 viser aldersgruppernes procentvise udvikling i perioden 1987-1997 for hele landet sammenlignet med udviklingen i Qaanaap Kommunia. Som det ses, har der været en meget kraftigere relativ befolkningsvækst i Qaanaaq i forhold til udviklingen på landsplan.

Udviklingen i aldersgrupperne viser, at der i Qaanaap Kommunia har været en stærkere relativ vækst i aldersgruppen 00-14 år end på landsplan, hvorimod gruppen af 15-24 årige er mere end halveret; en kraftigere relativ tilbagegang end udviklingen på landsplan. Tendensen kan aflæses i væksten blandt de skolesøgende årgange, medens ungdomsårgangenes faldende tendens også skal forklares ved, at videregående og supplerende skolegang sker i landets skolebyer og i Danmark.

Forholdet omkring uddannelse er karakteristisk ved, at langt den overvejende del af befolkningen, der forlader kommunen med henblik på at få en uddannelse er kvinder. Imidlertid er tendensen på lokalt plan dog den, at langt færre gennemgår en uddannelse og i forbindelse hermed opretholder en mere permanent tilknytning til arbejdsmarkedet. Dette forhold er formentlig en medvirkende faktor til, at den generelle, faldende fertilitet for de 15-19 årige kvinder ikke er slået igennem i Qaanaaq som på landsplan.

Den markante vækst i børne aldersgruppen i Qaanaap Kommunia må give forventning om en stor nettotilvækst på længere sigt, hvorimod faldet i aldersgruppen 15-24 årige på det kortere sigt må indikere en mere afdæmpet befolkningsvækst end hidtil. På grundlag heraf er det til grund for planlægningen i Qaanaap Kommunia forudsat, at befolkningstallet i perioden 1997-2007 vil vokse med cirka 7,5 % - det vil sige en fortsat kraftigere vækst end forudsat på landsplan (4,0%), men afdæmpet i forhold til den hidtidige udvikling i kommunen (9,6%). Se figur 7.

HELE LANDET	1987	1997	87-97
00-04	9,4 %	9,7 %	8,2 %
05-14	15,2 %	17,9 %	22,3 %
15-19	9,4 %	6,5 %	- 28,0 %
20-24	12,5 %	5,7 %	- 52,0 %
25-59	47,6 %	52,7 %	15,1 %
60-	5,9 %	7,5 %	35,2 %
IALT	100,0 %	100,0 %	4,2 %

QAANAAP	1987	1997	87-97
00-04	8,9 %	12,4 %	52,1 %
05-14	15,0 %	20,0 %	46,2 %
15-19	12,6 %	6,3 %	- 45,0 %
20-24	12,3 %	4,0 %	- 64,3 %
25-59	43,2 %	48,4 %	22,7 %
60-	7,9 %	8,9 %	22,2 %
IALT	99,9 %	100,0 %	9,6 %

Fig. 4 - Den relative udvikling i aldersgrupper, hele landet og Qaanaap

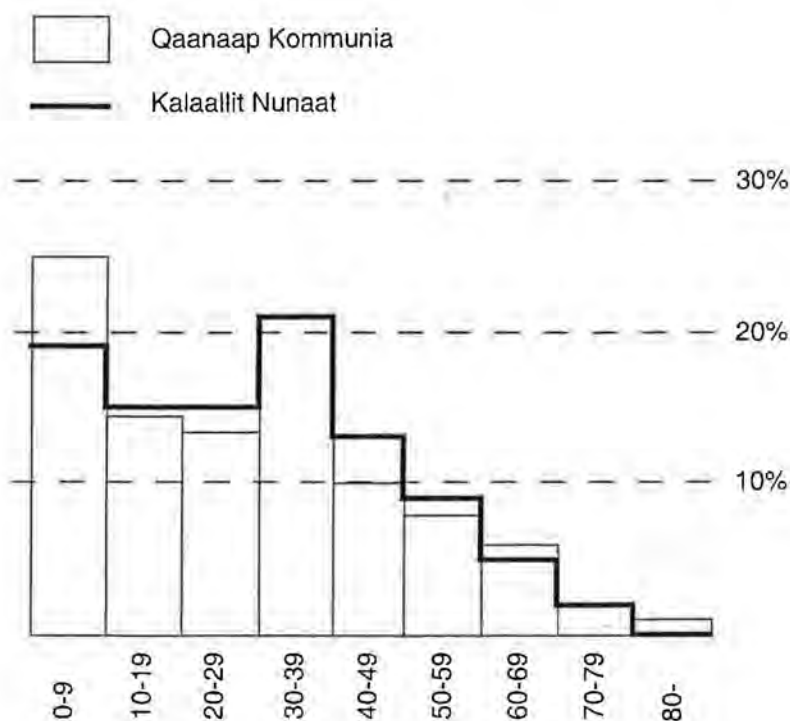

Fig. 5 - Aldersfordeling 1.1.1997, Qaanaap Kommunia / hele landet

Bebyggelsesmønster

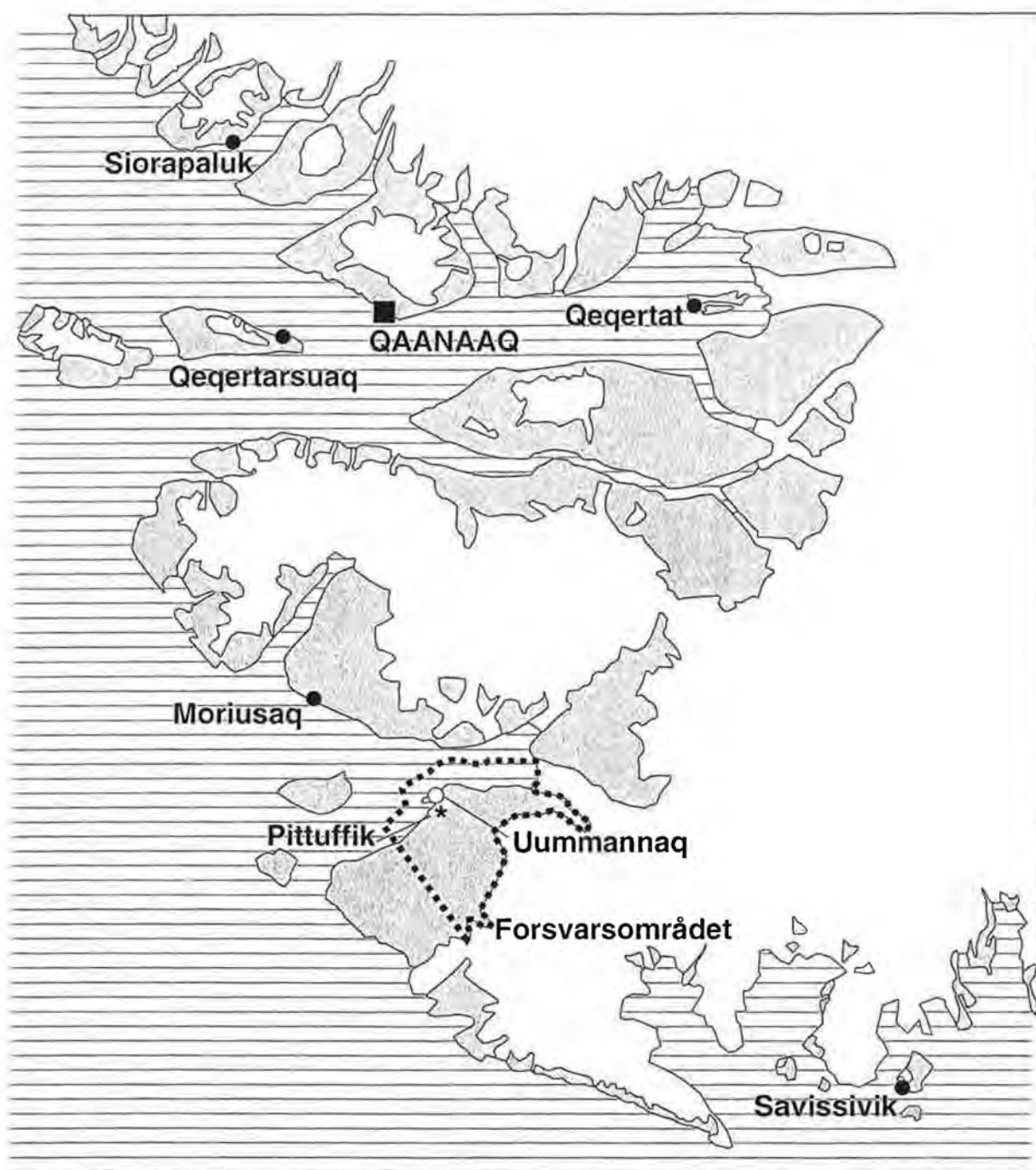

Fig. 6 - Bebyggelsesmønster

Qaanaap Kommunia er en "yderdistrikt" kommune, og adskiller sig markant i forhold til landsgennemsnittet ved den geografiske fordeling af befolkningen.

Hvor der på landsplan er en fordeling mellem by og bygder på 81% / 19% er de lokale tal 72% / 28%.

Indbyggerne er fordelt med 628 i Qaanaaq by og de øvrige 242 i bygderne Siorapaluk, Qeqertat, Moriusaq, Savissivik og Qeqertarsuaq.

Befolkningsvæksten i Qaanaap Kommunia i perioden 1987-1997 dækker over en ekspansiv vækst i Qaanaaq's befolkning på 34% og en markant reduktion i

bygdernes folketal på 26%. Bygdebefolkningens andel er i perioden således faldet fra 41% til 28% af det samlede befolkningstal.

I nedenstående befolkningsfremskrivning, se figur 7, er det dog - i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens overordnede målsætning om at videreudvikle fangersamfundet - forudsat, at bygdebefolkningstallet bør søges fastholdt planperioden ud.

I 1960 var Siorapaluk den største bygd i distriktet efterfulgt af Savissivik og Qeqertat. På dette tidspunkt var der ikke bosætning i Moriusaq. I perioden op til 1970 udviklede Savissivik sig til at blive den største bygd i distriktet efterfulgt af Siorapaluk, mens der var omtrent samme indbyggertal i de tre øvrige bygder. I 1980 var Savissivik klart den største bygd efterfulgt af Moriusaq og Siorapaluk.

I perioden herefter kan der konstateres en befolkningsmæssig kraftig tilbagegang i bygderne, og i 1990 færdiggøres det aktuelle billede med Savissivik som den største bygd efterfulgt af Siorapaluk og Moriusaq og med Qeqertarsuaq og Qeqertat i en situation med vanskeligheder ved overhovedet at opretholde et grundlag for en offentlig service. Udviklingen afspejler en "center-periferi" udvikling, hvor de - i forhold til Qaanaaq - fjernest beliggende bygder fastholder et eksistensgrundlag (dog med store befolkningstalsmæssige svingninger), hvorimod der er sket en fraflytning fra de tættest beliggende bygder fortrinsvis til Qaanaaq.

Idag er der i Qeqertarsuaq reelt ingen fastboende. I forlængelse heraf indeholder kommuneplanen ikke en fysisk plan for udviklingen i bygden, men der er alene afgrænset en bygdezone omkring bygden, der udlægges som udflugtsområde.

Militærbasen Pituffik og den nedlagte boplads Uummannaq er beliggende indenfor kommunen. Forsvarsområdet står uden for den kommunale inddeling, men basen udgør på nuværende tidspunkt en vigtig del af kommunens infrastruktur, idet al beflyvning af kommunen udgår herfra.

QAANAAQ	1987	1997	2007	2010
Byen	468	628	695	716
Bygderne	326	242	240	240
IALT	794	870	935	956

Fig. 7 - Befolkningsfremskrivning 1997-10, Qaanaaq Kommunia

BYGDER	1960	1970	1980	1990	1997
Siorapaluk	82	72	65	58	72
Qeqertarsuaq	37	51	41	17	4
Qeqertat	57	64	46	31	21
Moriusaq	-	57	87	73	44
Savissivik	66	95	123	116	101
IALT	270*	339	362	295	242

* 28 indbyggere i 3 øvrige bebyggelser

Fig. 8 - Befolkningsudviklingen, bygder

1.1.4 DEN KOMMUNALE ØKONOMI

"Handlingsplan for Avanersuaq Erhvervssamarbejde" (marts 1997 - udarbejdet af Grønlands Hjemmestyre og Qaanaap Kommunua) indeholder følgende redegørelse for den kommunale økonomi :

"En gennemgang af de seneste års regnskaber viser, at Qaanaap Kommunua har en særdeles anstrengt økonomi, der ikke rummer de store udgiftsmuligheder. I 1993 gennemførte kommunen en kraftig personalereduktion, hvor der også blev foretaget en omlægning af visse ydelser, således at disse udgifter ikke længere påvirkede kommunens økonomi, hvilket forklarer den generelle omkostningsreduktion (jvf. figur 9). Den efterfølgende stigning i driftsomkostningerne er primært begrundet i aktivitetsstigninger inden for skole- og socialområdet som følge af en vækst i de respektive målgrupper. Disse aktiviteter er finansieret ved en reduktion af anlægsomkostningerne. Dette kan naturligvis kun være en kortsigtet finansieringsform, idet anlægsaktiviteterne efterhånden har nået et - for kommunen - uacceptabelt lavt niveau.

Positivt er det dog, at kommunen ikke har udnyttet muligheden for at finansiere aktiviteter med fremmedkapital. En skatteprocent udgør i kommunen cirka kr. 300.000, hvilket betyder, at man ikke ved øget skatteudskrivning kan dække en eventuel låneoptagelse, idet skattegrundlaget udgøres af et begrænset befolknings- og indkomstgrundlag. (Den kommunale skatteudskrivningsprocent i Qaanaap har ligget uændret på 28 de sidste 3 år.)

Årsagerne til denne udvikling er mange. For det første har der ikke vist sig en mulighed for at etablere indtægtsgivende aktiviteter i kommunen. For det andet er eksterne tilskud primært fordelt i forhold til befolkningstal uden hensyn til, at de tilskudsgivende aktiviteter ikke har et lineært omkostningsforløb. For det tredje er erhvervsudviklingspotentialet pt. ikke særlig stor blandt andet på grund af de logistiske og beflyvningsmæssige forhold.

Cirka 1/8 af befolkningen oppebærer enten førtids- eller alderspension. Sammenholdt med den demografiske udvikling kan det forventes, at der yderligere sker en forøgelse af dette antal. I forbindelse med udbetaling af pensioner modtager kommunen dog tilskud hertil på 90% fra hjemmestyret ifølge gældende lovgivning."

Resultatopgørelse 1992 - 96 er vist på figur 9.

RESULTAT	R 92	R 93	R 94	R 95	R 96
Driftsudgifter	29.729	31.401	23.710	23.498	23.802
Anlægsudgifter	2.717	3.266	1.836	1.247	1.176
UDGIFTER IALT	32.446	34.667	25.546	24.745	24.978
Skatter	-8.229	-8.551	-6.989	-8.128	-8.148
Tilskud mv	-25.265	-23.000	-17.984	-17.366	-18.582
Renter mv	- 400	-145	163	145	32
INDTÆGTER IALT	-33.894	-31.696	-24.810	-25.349	-26.698
DRIFTSRESULTAT	-1.448	2.971	736	-604	-1.720

Fig. 9 - Resultatopgørelse over kommunens økonomi

Tallene viser blandt andet, at tilskudsbeløbene er blevet væsentligt reduceret, uden at kommunens øvrige indtægter er steget tilsvarende. Udgifter til anlæg er langt fra tilstrækkelige til at imødekomme udviklingen - såvel befolkningstilvæksten som samfundspålagte opgaver. Der er dog ikke optaget lån, hvorimod en række anlægsopgaver er udskudt.

Korrigeret budget 97 (budget og tillægsbudget) samt budget 98 med overslagsårene 1999 - 01 fremgår af figur 10. Anlægsbudgettet er ikke opgjort på projektniveau, jvf. figur 11.

BUDGET 97 OG 98	B 97*	B 98	O 99	O 00	O 01
Driftsudgifter	25.259	25.793	25.793	25.793	25.793
Anlægsudgifter	2.034	2.227	1.677	1.677	1.677
UDGIFTER IALT	27.293	28.020	27.470	27.470	27.470
Skatter	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Tilskud mv	-20.043	-20.730	-20.730	-20.730	-20.730
Renter mv	86	84	84	84	84
INDTÆGTER IALT	-27.957	-28.646	-28.646	-28.646	-28.646
DRIFTSRESULTAT	-664	-626	-1.176	-1.176	-1.176

* Korrigeret budget 97

Fig. 10 - Korrigeret budget 97 og budget 98

ANLÆGSBUDGET 98	B 98	O 99	O 00	O 01
EDB udgifter	500	0	0	0
Telefoncentral	50	0	0	0
Komm. anlægsopg.	1.677	1.677	1.677	1.677
IALT	2.227	1.677	1.677	1.677

Fig. 11 - Anlægsbudget 98

1.1.5 THULE AIR BASE

Det formelle grundlag for amerikanske baser i Grønland er en overenskomst mellem Danmark og USA om Grønlands forsvar fra 1951. I modsætning til den tidligere aftale fra 1941 giver aftalen ikke USA ret til rent amerikanske forsvarsområder. I praksis betyder det dog kun, at begge landes nationalflag vajer over områderne, ligesom en dansk forbindelsesofficer kan tilknyttes under amerikansk ledelse.

I henhold til aftale fra marts 1991 mellem Danmark, USA og Grønland er der nedsat en permanent komité, hvor forhold omkring den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland drøftes mellem parterne.

Fra 1947 omdefineredes Grønlands strategiske rolle fra at være en vigtig "trædesten" mellem Nordeuropa og Amerika til at være et primært baseområde for en vedholdende offensiv mod Sovjetunionen, og at Grønland måtte okkuperes i tilfælde af en væbnet konflikt.

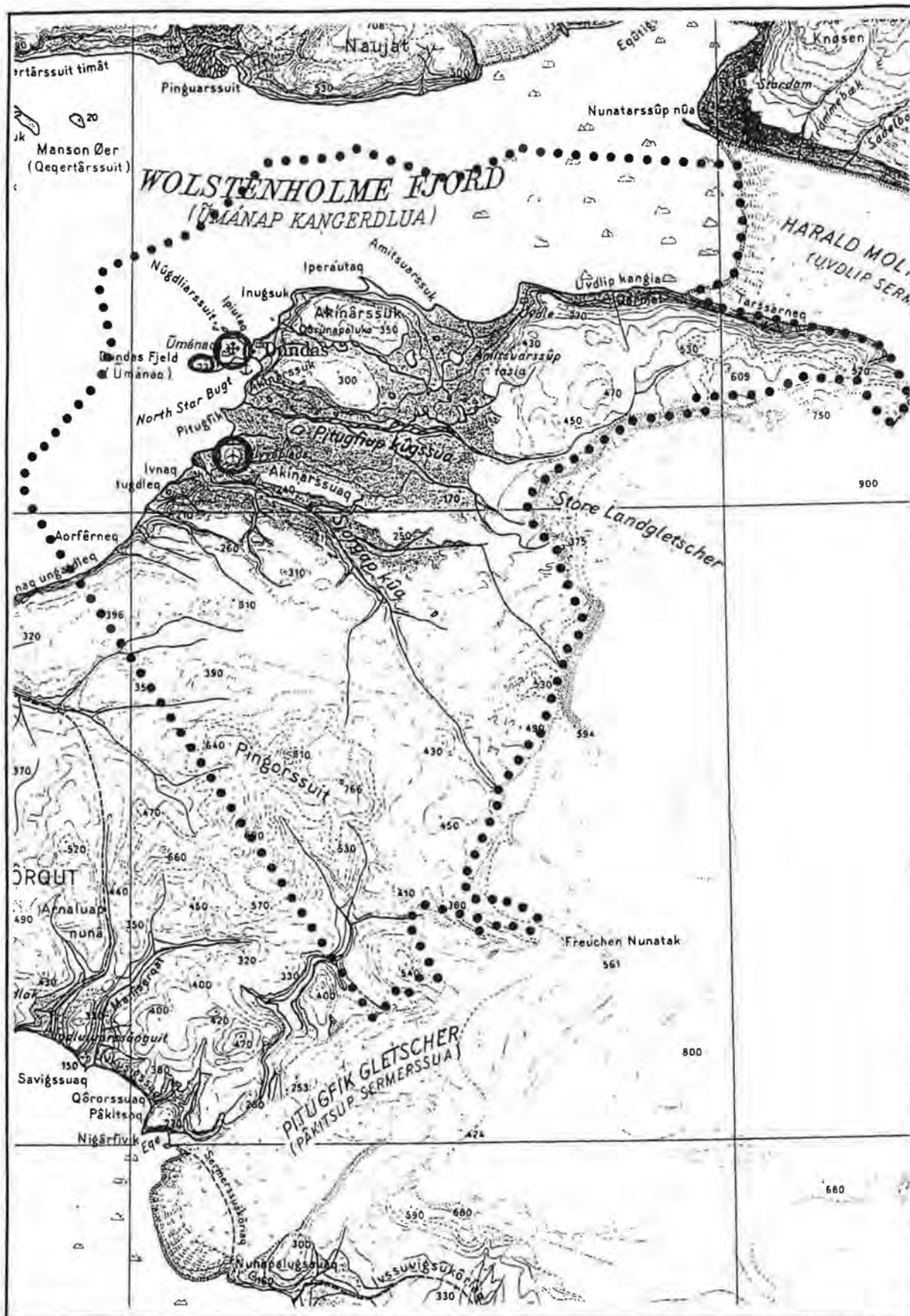

Fig. 4 - Thule Air Base, forsvarsområdet

Allerede før 1951-overenskomsten var en realitet havde amerikanerne udbygget den lille vejstation ved Thule med en landingsbane og påbegyndt opførelsen af selve Thule Air Base. Fra at være en fremskudt operationsbase for USA's strategiske luftvåben har Thule Air Base gradvist ændret karakter til at være forsyningsbase for en række højteknologiske installationer på og i umiddelbar nærhed af basen.

Thulebasens etablering ændrede situationen radikalt for distriktet, der hidtil havde været ret isoleret. Basens store aktiviteter fik negativ indflydelse på det lokale økosystem, som fangerne var afhængige af, og i forlængelse af basens oprettelse blev bopladsen Uummannaq lukket i 1953, og befolkningen blev tvangsforflyttet blandt andet til Qaanaaq, der på det tidspunkt var et ubeboet sted.

Året efter lukkede man stationen Thule, som Knud Rasmussen oprettede i 1909 i umiddelbar nærhed af Uummannaq, og flyttede den ligeledes til Qaanaaq.

Tvangsflytningen udløste gentagne krav fra befolkningens side om erstatning, en sag, hvis juridiske grundlag, endnu over fyrré år efter er uafklaret.

Det oprindelige baseområde er dog blevet halveret, og der er taget forskellige initiativer til at forbedre vilkårene for fangererhvervet i kommunen.

Som arbejdsplads er basen ikke det store aktiv for kommunen, hvilket har sammenhæng med de store krav, der stilles til tosprogethed dansk/engelsk og den totale afsondrethed basen er beliggende i i forhold til de lokale samfund. Kommunalbestyrelsen er dog opmærksom på, at basen er et økonomisk aktiv for landet.

Basen har dog forbedret kontaktmulighederne for befolkningen i distriktet til omverdenen, idet al beflyvning af kommunen udgår herfra.

1.1.6 KOMMUNALBESTYRELSENS HOVEDMÅLSÆTNINGER

Udvikling af fangerkulturen i en moderne tid

Kommunalbestyrelsens *overordnede målsætning* for udviklingen i Qaanaap Kommunia er at opretholde og videreudvikle fangerkulturen i en moderne fremtid.

Geografisk er Qaanaap Kommunia et af verdens nordligst beliggende samfund og en "yderdistriktskommune" med et for den traditionelle fangerkultur karakteristisk spredt bosætningsmønster.

På grund af de klimatiske forhold er der kun én årlig besejlingsmåned, og da flykapaciteten stadig er meget begrænset, er de indsatsområder, som kommunalbestyrelsen kan satse på, meget begrænsede. Den mangelfulde infrastrukturelle udbygning kombineret med de marginale vilkår for en samfundsproduktion har i særlig grad vanskeliggjort mulighederne for at etablere nye arbejdspladser, der kan gøre det muligt at "eksportere" færdige produkter ud af kommunen.

Den påbegyndte etablering af en landingsbane i Qaanaaq vil dog i høj grad medvirke til at bryde kommunens isolerede stilling og give mulighed for en vigtig øget kontakt til og sameksistens med det øvrige samfund økonomisk, socialt og kulturelt.

Kommunalbestyrelsen har på det grundlag og i samarbejde med hjemmestyret undersøgt en række erhvervsinitiativer, der på een gang kan støtte det traditionelle

fangererhverv og samtidig tilbyde nye, alternative indtægtsmuligheder (turisme, husflidsproduktion og fiskeri).

Bosætningsmønstre

Lokaliseringen af kommunens bebyggelser er historisk bestemt, men det er kommunalbestyrelsens opfattelse, at bosættelsesmønstret idag er nogenlunde optimalt i forhold til fangstmulighederne og derfor må betegnes som det bedst mulige udgangspunkt for en videreudvikling af fangerkulturen.

Det er derfor et ønske, at kommunalbestyrelsens overordnede målsætning følges op af konkrete erhvervsmæssige tiltag og en udbygning af den offentlige service med en række basale funktioner (især i bygderne), således at den aktuelle tendens til en fraflytning fra bygderne kan imødegås.

På den baggrund er der fastlagt følgende rollefordeling mellem kommunens bebyggelser :

Qaanaaq bør fortsat udvikles som kommunens hovedby og kommunens center for service, trafik, undervisning og administration. Det betyder, at alle overordnede funktioner i Qaanaap Kommunia skal lokaliseres i Qaanaaq by. Det drejer sig om landingsbanen, den kommunale administration og virksomhed, sygehus, alderdomshjem, centralskole og kulturelle aktiviteter. Det er i den forbindelse et vigtigt delmål at søge at udvikle byen erhvervs-, bolig- og servicemæssigt til en standard, der i højere grad er sammenligneligt med de øvrige byer i landet.

De 3 største bygder (Siorapaluk, Moriusaq og Savissivik) skal sikres mulighed for at udvikle sig som kerneområder for traditionel fangst, opbevaring af råvarer samt lokalturisme (hundeslædeture) i Siorapaluk og Moriusaq. I Savissivik skal mulighederne for at udvikle hellefiskeriet understøttes. En forudsætning herfor er, at sikre bedre transportforhold, en velfungerende vareforsyning, vandforsyning, sundheden og en udbygning af servicehusene som ramme om de lokale sociale og kulturelle aktiviteter. (I den forbindelse bør servicehusene udbygges med ordentlige overnatningsfaciliteter for turister og besøg af teknikere, håndværkere, sundhedspersonale mm.). Herover er der behov for iværksættelse af et koordineret program for nødvendige bolig- og miljøforbedringer (herunder initiativer til forbedring af affaldshåndteringen). Det er i den forbindelse et vigtigt delmål at sikre udviklingsmulighederne i Moriusaq særlig opmærksomhed og støtte.

Qeqertat bør fastholdes som et vigtigt støtteområde for fangererhvervet. Investeringer bør derfor rettes mod etablering af indhandlingsfaciliteter, opretholdelse af butiksforsyning og basale forbedringer af miljø- og boligforholdene.

Qeqertarsuaq udlægges i kommuneplanen til udflugtsområde.

Det åbne land. På det foreliggende planlægningsgrundlag anser kommunalbestyrelsen ikke, at der er behov for at udpege konkrete arealer i frilandszone som særlige interesseområder. I takt med det planlægningsmæssige behov vil kommunalbestyrelsen vurdere disse muligheder nærmere.

Dette afsnit indeholder en gennemgang af kommunens overordnede sektorplanlægning og en redegørelse for kommunalbestyrelsens overordnede politiske målsætninger for de enkelte sektorområder.

For at kunne vurdere muligheder og ønsker om udviklingen i kommunen og for at kunne foretage prioriteringer er der udarbejdet 9 sektorplaner, der tilsammen dækker de forhold, der må tages hensyn til i kommuneplanlægningen. Se figur 1.

De enkelte sektorplaner indeholder hver :

1. En beskrivelse af *status og udviklingstendenser* i form af prognoser og en vurdering af serviceniveauet.
2. En formulering af kommunalbestyrelsens overordnede *målsætning* for sektorområdets udvikling på længere sigt.
3. En *handlingsplan* for anlægsaktiviteter på området udarbejdet på grundlag af kommunens budget og finansloven. Handlingsplanen vil danne grundlag for kommunalbestyrelsens udmelding af anlægsønsker til hjemmestyrets investeringsplanlægning.

1. Erhvervsplan	Fangst, fiskeri Håndværk, husflid Service, handel og omsætning Beskæftigelsesforanstaltninger
2. Kommunal virksomhedsplan	Administration Virksomheder Brandslukning Kirkegårde Servicehuse
3. Boligplan	Boligudbygning Boligforbedring
4. Trafikplan	Landingsbane og helistops Havneanlæg Veje og stier
5. Forsyningsplan	El, vand og varme Tele
6. Miljøplan	Spildevand Renovation
7. Social- og sundhedsplan	Offentlig hjælp Forebyggelse Børn og unge Handicappede Ældre Sundhed
8. Skoleplan	Skoler
9. Kultur- og fritidsplan	Kultur Fritid Bevaring

Fig. 1 - Oversigt over sektorplaner

For at understøtte debatten om kommuneplanen har kommunalbestyrelsen citeret en række synspunkter, der fremkom under høringerne i 1993 og 94 om Qaanaap Kommuniass fremtid.

1.2.1 ERHVERVSPLAN

Erhvervsplanen omfatter i princippet samtlige arbejdspladser i kommunen. Planen er udarbejdet på grundlag af den af styregruppen under Grønlands Hjemmestyre og Qaanaap Kommunia i marts 1997 udarbejdede rapport "Handlingsplan for Avanersuaq Erhvervssamarbejde". Hensigten med denne rapport er at identificere erhvervsudviklingsmulighederne i kommunen med henblik på at forbedre erhvervs- og beskæftigelsessituationen samt fremkomme med en handlingsplan herfor.

Status og udviklingstendenser

Fangst og fiskeri. Det traditionelle fangererhverv er en væsentlig kultur-økonomisk faktor i kommunens erhvervsliv - især i bygderne. Fangstprodukterne indgår direkte i fangerfamiliernes økonomi, og fangstens biprodukter indgår i en vidt udstrakt naturalieøkonomi. Indtægter opnås primært ved indhandling af hvalros, sæl, hvid- og narhval, matak, fugle (søkonger) samt råvarer til husflidsproduktion. Normalt er indtægtsmulighederne sæsonbestemte og i høj grad svingende fra år til år og fra sted til sted.

Fiskeriet er endnu ikke så udviklet, som mulighederne kan give forventning om.

Lokalsamfundene befinder sig i dag i en transitionsfase mellem den traditionelle fangerkultur og det moderne grønlandske lønmodtagersamfund, og at ændre livsform fra en traditionel fangerkultur til en livsform mere præget af faste tids- og regelbundne betingelser vil ikke - om overhovedet - kunne finde sted indenfor blot få år. Ændrede værdinormer, generationskonflikter og sociale opløsningstendenser er blot nogle af de resultater, befolkningen er konfronteret med.

Målet for den fremtidige udviklingsproces bør derfor være en kombination eller nydannelse mellem elementer fra de to livsformer; en udvikling der iøvrigt udfolder sig ikke kun i lokalsamfundet, men i hele landet.

En erhvervsstruktur, hvor befolkningen veksler mellem en fanger- og fiskertilværelse kombineret med en lønmodtagerbaseret tilværelse, der tager højde for de sæsonbetingede erhvervsaktiviteter vil i højere grad være i overensstemmelse med befolkningens ønsker og behov. Styregruppen bag den nævnte handlingsplan anbefaler på den baggrund, at man prioriterer en forening af forskellige deltids- og projektstillinger med fanger- og fiskererhvervets sæsonbetonede arbejdsbetingelser.

Arbejdspladser. Egentlige arbejdspladser findes altdominerende i de offentlige virksomheder eller offentligt ejede virksomheder i Qaanaaq, jvf. figur 1.

ANSÆTTELSESSTED	ANTAL ANSATTE
Qaanaap Kommunia	145
Nukissiorfiit	18
Sygehuset og tandklinikken	24
Skolen	39
KNI	45
Tele- og ionosfærestationen	3
Boligselskabet INI A/S	4
Royal Greenland	3
IALT	281

Fig. 1 - Arbejdspladser, ultimo 1996 (kilde: handlingsplanen)

Derover er der den store gruppe af fangere, som rubriceres som selvstændige, og få andre selvstændige erhvervsdrivende: en hotelejer og tre tømrermestre.

Beskæftigelsessituationen. Naturaløkonomien sammen med en "sort økonomi" knyttet til fangst og fiskeri har stadig afgørende betydning i lokalsamfundet. Grundet den geografiske placering, klimaforhold, infrastruktur og det begrænsede og spredte befolkningsmæssige underlag har der ikke været mulighed for at skabe rentable virksomheder og dermed arbejdspladser. Dette medfører desuden, at en stor del af befolkningen ikke har et fast tilhørsforhold til arbejdsmarkedet.

Erhvervsudviklingsmuligheder. På grund af infrastrukturen og de geografisk-klimatiske forudsætninger er det næppe sandsynligt, at der inden for den nærmeste fremtid kan vise sig mulighed for at etablere rentable fremstillingsvirksomheder.

De eneste erhverv, der i øjeblikket har et udviklingspotentiale er fangererhvervet kombineret med fiskeri og turisme.

Med hensyn til fiskeriet arbejdes der i øjeblikket med planer om at udvide Royal Greenland A/S' engagement i kommunen med henblik dels på en udvidelse af produktionsanlægget i Qaanaaq og dels på udnyttelse af de lokale forekomster af hellefisk ved Savissivik.

I *Savissivik* forventes bygdens andelsproduktionsanlæg og (meget lille) fryselager "Hakkoq" overtaget af Royal Greenland A/S og udvidet. Produktionen af søkonger kan udvides betragteligt og give basis for nye jobs i Savissivik og i Qaanaaq. Produktion kan herover omfatte hellefisk, ræklinger og tørret kød.

I *Qaanaaq* er der formentlig grundlag for udvidelse af det eksisterende produktionsanlæg med tilhørende fryselager og tørreanlæg til kød og især ræklinger i forbindelse med en øget tilførsel af råvarer fra Siorapaluk og Qeqertat. Produktion kan omfatte fangst- (herunder søkonger fra Savissivik og Siorapaluk) og fiskeriprodukter til hjemmemarkedet samt forædling af hellefisk.

I *Qeqertat* er der konstateret forekomster af hellefisk, som på grund af restriktioner mod motorbådssejls kun kan udnyttes ved hjælp af hundeslæde i islægsperioden. Råvarerne skal transporteres til Qaanaaq for videre bearbejdning. Der er i dag hverken indhandlingsanlæg eller fryselager.

I *Siorapaluk* er der mulighed for indhandling af fangstprodukter, foruden et stort antal let tilgængelige søkonger, hvalros, sæl, hvid- og narhval, mattak, lomvier og harer. Råvarerne skal transporteres til Qaanaaq for videre bearbejdning. Der er i dag hverken indhandlingsanlæg eller fryselager.

I *Moriusaq* er der næppe mulighed for etablering af rentabel indhandling eller produktion. Området er dog kendt for sine gode fangstmuligheder, hvorfor en supplerende erhvervsvirksomhed til fangererhvervet vil begrænse sig til turisme i afpasset målestok. En eventuel etablering af et turistområde ved Dundas (kun er få timers hundeslædekørsel fra bygden) vil gøre Moriusaq til et oplagt udflugtsmål. I forlængelse heraf bør der ske en reetablering af bygdens fysiske fremtræden (renovering af boliger og miljøforbedringer).

Turisme er allerede idag en voksende faktor i kommunens økonomi. Mulighederne for at udvikle turismen har hidtil primært været begrænset af infrastrukturen. Aftalen om etablering af en lufthavn for fastvingede fly i Qaanaaq vil derfor forbedre turis-

meudviklingsmulighederne. Antallet af direkte beskæftigede i erhvervet er dog beskedent.

Den turismeform, der ifølge "Handlingsplan for Avanersuaq Erhvervssamarbejde" har de bedste muligheder for at udvikle sig, er en *individuel baseret turisme*, hvor der arrangeres specialture i samarbejde med de lokale slædekørere i overensstemmelse med de lokale ressourcemuligheder. Der er dog stadig behov for udvikling og systematisering af en række forudsætninger, før der kan opnås et optimalt udbytte af turismemulighederne i forbindelse med slædeture, kajaksejls, bræ-, vandre- og sejlture, hvor der er tale om muligheder for unikke og "autentiske" oplevelser.

I forlængelse heraf er der oplagte indtægtsmuligheder ved salg af husflid (for eksempel fra det eksisterende husflidscenter "Ultima Thule"). Styregruppen bag handlingsplanen anbefaler i den forbindelse, at der bør iværksættes et uddannelsesprogram for kunstnere for at sikre, at kvaliteten højnes.

Målsætninger

Det er kommunalbestyrelsens overordnede målsætning for udvikling i kommunen, at det traditionelle fangererhverv skal fastholdes og udbygges i en moderne tid; det vil sige i relation til de muligheder der er for at tilføre fangererhvervet supplerende indkomstmuligheder.

Fangst og fiskeri. Mulighederne for udvikling af fangst- og fiskerierhvervsmulighederne består primært i etablering af indhandlingssteder og fryselagre for kød, matak og fugle beregnet til viderebearbejdning og hjemmemarkedsafsætning. På den baggrund er det kommunalbestyrelsens mål,

- at det eksisterende produktionsanlæg og fryselager i *Savissivik* kan udbygges med henblik på en øget udnyttelse af den lokale hellefisk forekomst og en øget produktion af søkonger,
- at det eksisterende produktionsanlæg, fryselager og tørreanlæg i *Qaanaaq* kan udbygges med henblik på en øget produktion af fangst- og fiskeriprodukter blandt andet i forbindelse med en mere systematisk tilførsel af råvarer fra *Siorapaluk* og *Qeqertat*,
- at der etableres indhandlingssted i *Qeqertat*, således at der kan indhandles kød og matak i åbentvandsperioden og fisk i islægsperioden, og på længere sigt eventuelt frysekapacitet, og
- at der etableres indhandlingsanlæg og opbevaringsanlæg i *Siorapaluk* til fangstprodukter (foruden et stort antal søkonger tillige hvalros-, sæl-, hvid- og narhvalskød samt matak, lomvier og harer).

Turisme. Der er igangsat flere initiativer på turismeområdet. Det er kommunalbestyrelsens mål, at der sker en målrettet videreudvikling af mulighederne, der blandt andet bør inddrage muligheder for fremrykning af initiativer i *Moriusaq*.

Andre projekter. I overensstemmelse med anbefalingerne i "Handlingsplan for Avanersuaq Erhvervssamarbejde" ønsker kommunalbestyrelsen at pege på enkeltprojekter vedrørende :

- bygningsrenoveringsprojekt,
- privatisering af rengøring og renovation,
- etablering af mediecenter,
- oprettelse af en fangerhøjskole og feltbase, og
- opstart af vandrehjem.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Qaanaaq, produktionsanlæg, udvidelse				
Savissivik, produktionsanlæg, udvidelse				
Qeqertat, nyt indhandlingssted				
Siorapaluk, nyt indhandl. og opbev. sted				
Moriusaq, lokalturismeplan				
Bygningsrenovering				
Mediecenter				
Fangerskole				
Vandrehjem				

 ønske optaget på finanslov og/eller budget
 ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

Kystarealerne bliver i vidt omfang anvendt til flænsning af havpattedyr.

Arbejdspladserne i Qaanaaq er i altovervejende grad placeret i havne- og erhvervsområdet B1 (med Royal Greenland A/S' produktions-, fryse- og tørreanlæg, kommunens entreprenørplads med bådværksted B-308 og pramløsningsarealer), i C-arealer til fælles formål : C1 (med kommunekontor, KNI's butikker, administration, post- og bankfunktion samt administration, herover Boligselskabet INI A/S' administration, politi, kredsret, vuggestue, hallen, forsamlingshuset og ionosfærestation), C2 (med kirken), C3 (med skolen), C4 (med sygehus, tandklinik og alderdomshjem), C5 (med museet og areal til fremtidig fangerskole mv.) og C6 (med hotel og fremtidig børneinstitution). Herover er der arbejdspladser knyttet til E-arealer til særlig anvendelse : E1 (med Nukissiorfiits administration, varmecentral, vandværk, elværk, nødeltværk og tankanlæg samt brandstation, gasdepot, værksteder og lagerbygninger), E2 (med grusgrav), E3 (med stemmeværk og pumpehus), E4 (med magnetisk observatorium), E5 (med Tele) og E8 (med affaldsplads).

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af erhvervsområdet (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"Der er dårlige forhold for fangerne i Qaanaaq; der er langt til de gode fangststeder, og det er et slid at være fanger. - Det opførte produktionsanlæg for bierhvervet fiskeri er ikke blevet udnyttet af fangerne. Problemet er nok, at fangerne mener, det at fiske er et sælle job; at være fanger er nok. - Det er et stort savn for fangerne, at butikken ikke vil føre lokale produkter. - Der er behov for større indfrysningskapacitet. - Hvis en fanger ikke er gift med en, der oppebærer en indtægt, har fangeren ingen chance for at klare sig. - Fangst betragtes stadig som hovederhvervet på trods af, at erhvervet ikke bidrager til kommunens økonomi, men tværtimod belaster den. - I dag sælges der alt for meget dårligt husflidsarbejde; det ødelægger markedet. - Vi bør få styrket husflidsområdet (måske kurser), højnet kvaliteten og øget efterspørgselen - Vi bør få indført en kvalitetssikring, som sikrer, at kun gode produkter kommer på markedet, og at vi får den rigtige pris. - Der er vedtaget bevillinger til forskellige beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i landstinget. Vi må også heroppe kunne få del i disse midler. - Værdige jobs for fangeren er husflid, kultur-bærende turisme, forædling af fangsten, til- og ombygning af sit hus og nybyggeri. - Der bør ske en kortlægning af hvilke områder, der skal løses i kommunen, for eksempel indenfor omsorg, miljøforbedringer og service og så uddelegere opgaverne og betale løn for, at de bliver løst i stedet for socialhjælp. - De unge er begyndt at interessere sig for fiskeri, og vi har store muligheder bl.a. hellefiskeri. - Der er ikke så meget andet arbejde i bygderne end at samle affald. - Arbejdsløsheden i bygderne bliver ikke registreret, og indkomsterne for fangerfamilierne gætter man sig til. - Det er dårligt, hvis kun én enkelt mand skal klare det hele omkring turismen i kommunen. Det vil være bedre, hvis fangerforeningen går med i et samarbejde og får et medansvar for turistudviklingen i kommunen."

1.2.2 KOMMUNAL VIRKSOMHEDSPLAN

Kommunal virksomhedsplan omfatter:

- den kommunale administration og virksomheder,
- brandvæsen,
- kirkegårde, og
- servicehuse.

Status og udviklingstendenser

Kommunal administration og driftsvirksomhed beskæftiger ialt cirka 145 personer.

Kommunens administration har til huse i B-44. Bygningen blev udvidet i 1987 og fungerer tilfredsstillende. Der er bygdekontorer i Savissivik (i medborgerhuset B-608), Moriusaq (B-604) og Siorapaluk (B-514), der beskæftiger en person på halvtid. Bygdekantoret i Siorapaluk trænger til istandsættelse. Der er hverken bygdekantore i Qeqertat eller i Qeqertarsuaq.

Den kommunale driftsvirksomhed omfatter anlæg af kommunale boliger, kommunens entreprenøraftdeling, offentlig renholdelse, opgaver i forbindelse med anlæg og drift af veje, stier og grøfter og udvidelser og nedlæggelse af kirkegårde. I de tre store bygder er der ansættelser i forbindelse med elværket (halv tid) og bortkørsel af dagrenovation (deltid - per 1.1.1998 overgået til Nukissiorfiit). Der er fællesværksteder i Qaanaaq, Siorapaluk, Moriusaq og Savissivik.

Brandslukning. Brandvæsenet har station i B-204 centralt i byen ved vandtanken. Der er to deltids ansatte knyttet til stationen. Der er behov for depotplads. I bygderne er der hverken brandmateriel eller brandskure.

Kirkegårde. Kirkegården øst for Qaanaaq er velplaceret med rigelige udvidelsesmuligheder. Der er rummelige kirkegårde i samtlige bygder. Ved begravelser i bygderne er der kateket.

Servicehuse opfylder en række behov, der vanskeligt kan tilfredsstilles i den enkelte bolig: skindbehandling, baderum og vaskeri. Servicehuset er og bør yderligere udvikles som et vigtigt led i bygdens sociale liv, eksempelvis i forbindelse med børnepasning og sociale og kulturelle aktiviteter. Der er servicehuse i Siorapaluk (B-638, der ejes af en privat forening, opført i 1993 med mødesal, fælles bad, skindbehandling og vaskeri) og i Savissivik (B-592, opført i 1988 med mødesal, fælles bad, skindbehandling og vaskeri. Huset er sammenbygget med bygdekantoret).

I Qaanaaq er vaskeribygningen (B-128, opført i 1954) sammenbygget med skindbehandlingshuset (B-190, opført i 1973). Bygningerne fungerer idag som offentlig badeanstalt og vaskeri, men trænger til istandsættelse.

Målsætninger

Det er kommunalbestyrelsens opfattelse, at der hurtigst muligt bør opføres et servicehus i Moriusaq. Endvidere ønsker kommunalbestyrelsen at tage initiativ til, at der kan opføres en større servicehus-lignende bygning i Qaanaaq by, der foruden bade faciliteter tillige bør rumme lokaler til fælles formål.

Der er behov for etablering af opvarmede brandskure i Savissivik, Moriusaq og Siorapaluk eller anskaffelse af brandslukningsmateriel, der ikke forudsætter brandskure. Ligeledes bør der indrettes depotareal i forbindelse med brandstationen.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Servicehus, Moriusaq				
Servicehus XL, Qaanaaq				
Brandskur, Moriusaq				
Brandskur, Savissivik				
Brandskur, Siorapaluk				
Depotareal, brandstationen i Qaanaaq				

■ ønske optaget på finanslov og/eller budget
□ ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

Kommunekontoret i Qaanaaq er beliggende i område C1, der er udlagt til fælles formål. Filialkontorene og servicehusene i byggerne er ligeledes placeret i områder udlagt til fælles formål. Brandstationen, vaskeribygningen og skindbehandlingshuset er alle beliggende i område E1, der er udlagt til særlige formål (forsyningsvirksomhed). I forbindelse med eventuel opførelse af en servicehus lignende bygning i Qaanaaq bør en ny placering i område C1 overvejes. Kirkegårde er udlagt som friholdte arealer.

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af den kommunale virksomhed (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"Fangerne har krav på at få uddannelse i, hvordan man behandler turisten, så turisten og / eller hans slægtninge kommer igen. - Der er behov for etablering af et "bræt" i byen. - Bedre muligheder for skindbehandling og for kommerciel udnyttelse af vore skind. - Der er behov for at vi får styrket husflidsområdet. - Ved at få dispositionsret over de midler, der tilføres kommunen fra de mange "væsener", ville vi kunne forenkle betydeligt og få større gennemslagskraft i relation til vore mål. - Man regelbinder os, det hele går op i administration. - Alle offentlige instanser planlægger hver for sig. Befolkningen bliver aldrig spurgt, hvad den prioriterer først. Først når alting er færdigplanlagt, hører vi noget om planerne. - Kommunekontorets udformning er som en borg, der skal beskytte mod henvendelser. - Qaanaaq ligger så langt væk, at systemet ligesom har givet op, det er svært. Det hele går trægt og langsomt, de centrale myndigheder tager ikke Qaanaaq alvorligt. - Der bør laves et frikommuneforsøg, hvor reglerne forenkles og tilpasses de lokale forhold, så man kunne bruge ressourcerne målrettet. - Kommunens skal være som en stor virksomhed, der går op i en højere enhed. - Nyt kommunekontor. - Samfundets tekniske system etableres og drives af 6 forskellige systemer ved hjælp af 5 mestre: kommunen, byggevæsenet, energiforsyningen, televæsenet, sundhedsvæsenet og skolevæsenet. - Bedre dag- og natrenovationen. - Der mangler legepladser. - Badehuset bør have længere åbningstider."

1.2.3 BOLIGPLAN

Boligplanen omfatter:

- boligudbygning, og
- boligforbedring.

Status og udviklingstendenser

Boligbestanden i Qaanaap Kommunia er opgjort i figur 1. Som det ses, steg boligbestanden i perioden 1993-97 med 18% i bygderne og med 28% i byen. Befolkningsudviklingen i samme periode udviste imidlertid et fald i befolkningstallet i bygderne på 7%, hvorimod der var en befolkningsmæssig vækst i Qaanaaq på 3%.

Der har således været tale om en klart større relativ vækst i boligtallet end i befolkningstallet, og det kan derfor konkluderes, at der i perioden er sket en generel forbedring af boligforholdene kvantitativt.

BOLIGBESTAND	1993	1994	1995	1996	1997
Qaanaaq by	167	178	190	212	213
Bygder	103	110	112	116	122
IALT	260	288	302	328	335

Fig. 1 - Boligbestanden i Qaanaap Kommunia (GSK)

Boligforsyningen. I Qaanaaq er den gennemsnitlige husstandsstørrelse (det vil sige det gennemsnitlige antal personer per bolig) som følge heraf faldet væsentligt fra 3,63 til 2,95 personer per bolig, jvf. figur 2. På trods af denne udvikling er situationen i Qaanaaq dog stadig væsentligt dårligere end gennemsnittet for byerne under eet (2,58) - svarende til den gennemsnitlige husstandsstørrelse for landets bygder.

Fraflytningen fra bygderne betyder, at der ligeledes kan registreres et klart fald i den gennemsnitlige husstandsstørrelse i kommunens bygder fra 2,53 til 1,98.

HUSSTANDSSTØRRELSE	1993	1997	93-97
Byer, hele landet	2,64	2,58	- 0,06
Bygder, hele landet	3,25	2,96	- 0,29
Qaanaaq	3,63	2,95	- 0,68
Bygder, Qaanaaq	2,53	1,98	- 0,55

Fig. 2 - Boligforsyningen, Qaanaaq og hele landet (GSK)

Boligbehovet per 01.01.1997 i Qaanaaq er beregnet til 45 boliger, og i bygderne er der som følge af fraflytningen kvantitativt tale om et overskud af boliger. Jvf. figur 3.

BOLIGBEHOV	boligbestand	boligbehov	underskud
Qaanaaq	213	258	45
Bygder, Qaanaaq	122	93	-

Fig. 3 - Boligbehov, Qaanaap Kommunia (PB20) (GSK)

Boligproblemerne i bygderne knytter sig imidlertid først og fremmest til behovet for tekniske forbedringer og til et omfattende sanerings og renoveringsbehov.

I Qaanaaq er der såvel behov for tekniske forbedringer, renovering og sanering samt behov for en fortsat boligudbygning. Mange af erstatningsboligerne opstillet i forbindelse med tvangsflytningen er erklæret uegnede som menneskeboliger. I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil sanerings- og renoveringsbehovet i Qaanaaq blive opgjort.

Der opføres kun få boligstøttehuse, idet få kan financiere dem, og tilflyttere ikke ønsker at binde sig til stedet med en privat bolig. Hidtil har hjemmestyret ydet støtte i forholdet 80/20 i forbindelse med nybyggeri, men dette forhold er i 1997 ændret til 60/40, hvilket har gjort det nødvendigt for kommunen at halvere byggeaktiviteten.

Sanering og renovering. Boligselskabet INI A/S har foretaget en registrering af sanerings- og renoveringsbehovet i bygderne per juli 1996. Som det ses af figur 4, er der i bygderne behov for sanering af 49 boliger (40% af boligbestanden) og behov for renovering af yderligere 43 boliger (35% af boligbestanden).

FORBEDRING	Savissivik	Qeqertarsuaq	Siorapaluk	Moriusaq	Qeqertat
Sanering	16	11	11	3	8
Renoverng	15	5	12	8	3
IALT	31	16	23	11	11

Fig. 4 - Sanerings- og renoveringsbehov, bygder (Boligselskabet INI A/S)

I 1997 blev 4 ældrevenlige 2-rums boliger færdiggjort i Qaanaaq. På finanslov 98 er der optaget håndværkeropførelse af 3 stk. Illorput 2000 á 80 m² og 8 selvbyggersæt (Illorput 2000).

Målsætninger

Det er kommunalbestyrelsens overordnede boligpolitiske målsætning at søge at øge boligbyggeriet i Qaanaaq by således, at boligbestanden hurtigst muligt bringes på niveau med landsgennemsnittet for byerne. I den forbindelse ønsker kommunalbestyrelsen at undersøge muligheder for en ændret finansieringsform mellem kommunen og hjemmestyret; ikke mindst på grund af det store sanerings- og renoveringsbehov i Qaanaaq.

I bygderne ønsker kommunalbestyrelsen at iværksætte et sanerings- og renoveringsprogram i samarbejde med Boligselskabet INI A/S, for dels at gennemføre tiltrængte forbedringer af boligstandarden dels at understøtte mulighederne for øget lokal beskæftigelse.

Det er et særligt problem for Qaanaap Kommunua (og for fangerdistrikterne), at den meget korte byggesæson, som fangerne har til rådighed til opførelse af selvbyggerboliger, er sammenfaldende med den bedste fangsttid, hvor man ofte er på fangstrejse. Der er af den grund behov for iværksættelse af særlige initiativer på området - af hensyn til behovet for dels at sikre, at så mange af de tildelte selvbyggerhuse som muligt færdiggøres indenfor en mere rimelig tidshorisont, end tilfældet ofte er, og dels at minimere antallet af "skibbrudne" selvbyggersæt. Sidstnævnte skal ikke mindst ses i relation til de cirka 20 ufærdiggjorte selvbyggersæt alene i Qaanaaq.

På grund af den forventede stigning i aldersgruppen 60+ ønsker kommunalbestyrelsen at sikre, at det stigende behov for ældreboliger kan imødekommes (ved opførelse af ældreboliger og bygdeboliger). Tilsvarende må der - som følge af væksten i de unge årgange - forventes øget behov for kollegieværelser/ungdomsboliger.

Rådighed over egnede tjenesteboliger - især lærerboliger - er ofte et afgørende spørgsmål i forbindelse med nyansættelser. På den baggrund er det kommunalbestyrelsens ønske, at hjemmestyret i større omfang deltager i finansieringen af opførelse og/eller renovering af lærerboliger i kommunen.

Kommunalbestyrelsen ønsker at bevare en del af de oprindelige erstatningshuse.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
3 boliger (1997)				
8 selvbyggersæt				
Boligudbygning, Qaanaaq				
Saneringsprogram, bygder				
Ældreboliger / ungdomsboliger				
Lærerboliger				
Initiativ vedrørende selvbyggerboliger				
Delvis bevaring af erstatningshuse				

 ønske optaget på finanslov og/eller budget
 ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

I hovedstrukturen er der udlagt arealer vest for byen til den videre boligudbygning.

Kommunalbestyrelsen ønsker med Danmarks Meteorologiske Institut at drøfte muligheder for en udflytning af det magnetiske observatorium B-123 med henblik på at inddrage de bymæssigt interessante arealer tæt på byens kerneområder, som idag beslaglægges af observatoriet, til boligformål. Området fastholdes dog indtil videre til de formål, der knytter sig til observatoriet. Området med erstatningshusene er udlagt som selvstændigt boligområde, A1.

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af boligsituationen (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"De ældre betragter ikke alderdomshjemmet som deres hjem. - De ældre skal bo i eget hjem. - Der er boligmangel, derfor bor der så mange i hvert hus. - Husene er for små. - Alle huse skal have rindende vand (og træk og slip). - Bedre affaldshåndtering for at undgå usunde boligområder. - Isoleringen er ofte dårlig. - Husene i bygderne er gamle, kolde og meget små, og der sker ingen renovering, kun smålapperier. - I bygderne er der behov for bedre boliger og renovering af de gamle."

1.2.4 TRAFIKPLAN

Trafikplanen omfatter udbygning af:

- helistops, heliport og landingsbane.
- havneanlæg, og
- veje og stier,

Status og udviklingstendenser

Eksterne trafikforbindelser. De eksterne trafikforhold i Qaanaap Kommunia bærer præg af to væsentlige forhold.

Besejling. Det første forhold er den kun 1-2 måneders korte besejlingsperiode, der betyder, at en del af transportomkostningerne til og fra kommunen bliver uforholdsmæssigt høje. De varer, der ikke kan ekspederes i løbet af den korte sejsæson, tillægges meromkostningerne ved lufttransport, og da man i kommunen ikke kan udnytte fordelene ved containeriseringen, er resultatet blevet, at fragtraterne fra tidligere at udgøre cirka 20% af varernes pris er steget til mellem 30% og 70%. KNI godsforsyningsskib og tankskib besejler således Qaanaaq og bygderne en gang om året (hvilket end ikke kan påregnes alle år), og resten af året kan kommunen ikke nås med skib. Al passagerbefordring foregår derfor med fly via basen.

Beflyvning. Det andet forhold er resultatet af, at den danske stat fra starten valgte at overlade såvel den interne som den eksterne flytrafik til de amerikanske militære myndigheder på Thule Air Base. Først meget sent blev distriktet knyttet til det eksisterende grønlandske fly- og helikopterrutenet, men al luftværts trafikforbindelse til det øvrige Grønland og Danmark foregår stadig gennem Thule Air Base (hvor passagerer skal igennem transitophold og cleares af det amerikanske forsvar) med forbindelse herfra alene til Kangerlussuaq.

Hjemmestyret har dog fornylig i samarbejde med Qaanaap Kommunia og den danske stat truffet aftale om etablering af en lufthavn for fastvingede fly i Qaanaaq, som skal bibringe kommunen bedre betingelser for beflyvning. Aftalen falder i forlængelse af anlægsplanerne for udvidelsen af det grønlandske rutenet, som finder sted i disse år. Der stilles store forventninger til banens ibrugtagning, som vil medvirke dels til at bryde kommunens isolerede stilling i forhold til det omliggende samfund dels til mulighederne for at igangsætte en mere ekspansiv erhvervsudvikling.

Interne trafikforhold. Der er ingen intern passagerskibstrafik. Den interne beflyvning varetages derfor året rundt af en helikopter (Bell 212), som imidlertid er fast stationeret på Thule Air Base. Helikopterbeflyvningen i distriktet er meget sårbar for vejsituationer, som sammen med en manglende radio-beacon i Qaanaaq har medført en høj grad af aflysninger og andre uregelmæssigheder i beflyvningen. Både for det offentlige, for private og for indflyvning af reservedele er den dårlige regularitet og begrænsede lastekapacitet derfor en fordyrende faktor. Bygdebeflyvningen er desuden meget lidt fleksibel.

På grund af de ekstremt dårlige fragtforbindelser er det også karakteristisk, at selv om der er rigelighed med ressourcer eet sted, er det ikke uden videre muligt at flytte dette overskud til andre steder, hvor der er mangler.

Qaanaaq. På grund af et rev udenfor Qaanaaq er det ikke muligt at etablere havnefaciliteter til losning af gods. På finanslovsforslag 1998 er der optaget bevilling i 1999 til forbedring af losningsforholdene. Der udsprænges en sejltrede i det

kystparallelle rev cirka 200 m. fra kysten. Projektet er blevet revideret, idet den påtænkte pramlassebro har vist sig ikke at være nødvendig.

Der er etableret helistop (uden ventefaciliteter) og en mindre, cirka 350 meter lang, grusbane umiddelbart øst for Qaanaaq. Landingsbanen anvendes af canadiske charterselskaber til ind- og udflyvning af turister fra Canada. Banen kan dog ikke godkendes til beflyvning med almindelige fastvingede passagerfly.

I *Siorapaluk, Moriusaq og Savissivik* er der helistops.

Savissivik. Savissiviks isolerede beliggenhed gør det til en betingelse, at råvarer til viderebearbejdning i Qaanaaq skal flyves ud. Denne ekstra omkostning er dog ikke afskrækkende, da den lokale produktion af søkonger, tørret kød og ræklinge er højpris-produkter med stor markedsefterspørgsel.

Siorapaluk. Etablering af indhandlings- og opbevaringsanlæg i Siorapaluk vil gøre det nødvendigt, at transportproblemet mellem Siorapaluk og Qaanaaq løses. En "fire-hjuler", snescooter eller hundeslæde vil i perioden december - maj kunne fragte råvarerne de cirka 50 km. til forarbejdningsanlægget i Qaanaaq.

Hundeslæde og motorbåde er vigtige individuelle transportmidler.

Vej- og stinettet i Qaanaaq består af en udifferentieret grusvej struktur. Kommuneplanen fastlægger en overordnet vej fra centerområdet C1 til den kommende landingsbane vest for byen. Vejen vil forbinde de væsentligste trafikmål : havn, teknisk område E1, nyt område til fælles formål C6 og samtidig udgøre den overordnede adgangsvej til de nye boligarealer (A7 og A8. Der er herover behov for forbedringer af det eksisterende net, blandt andet ny broforbindelse over elven.

Vej- og stianlæg i bygderne er meget begrænsede. De eksisterende strækninger har karakter af smalle spor af meget varierende karakter, og som hovedregel er de utilstrækkelige til kørsel med motorkøretøjer. Situationen udgør en væsentlig hindring i forbindelse med ønsket om at forbedre renovationshåndteringen. Der bør derfor fastlægges og udbygges et mindste net af egentlige køreveje mellem helistop, renovationsplads og bygdens kerneområde.

Havneanlæg er - på grund af det begrænsede fiskeri i kommunen - kun sparsomt tilstede. Der er derfor behov for mindre forbedringer. I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde, vil der blive foretaget en samlet og detaljeret vurdering af udbygningsbehovene i relation til hjemmestyrets havnesektorplan.

Målsætninger

På grund af de klimatiske forhold må trafikbetjeningen i Qaanaap Kommunian baseres på fly og helikoptere. Kommunalbestyrelsen har derfor længe prioriteret etablering af en landingsbane til fastvingede fly i Qaanaaq højt for derved at opnå et mere tidssvarende trafikalt serviceniveau i kommunen. Det er derfor med stor tilfredshed, at kommunalbestyrelsen ser frem til færdiggørelse af den nye landingsbane i Qaanaaq. Landingsbanen er en vigtig forudsætning - på godssiden - for en rentabel produktion og eksport af produkter (herunder frysevarer : mattak, tørret kød, fugle, ræklinger) og - på passagersiden - for en direkte opkobling på det grønlandske flyrutenet med følgende fordele : uafhængighed af flaskehalsen Thule Air Base, forbedring af regulariteten og komforten som grundlag for en større besøgs- og turiststrøm til Qaanaaq, omkostningsbegrænsninger i forbindelse med møder, kurser, servicebesøg, import af reservedele o.l. samt mulighed for at indgå tættere

samarbejde med offentlige og private institutioner og virksomheder, der har fælles træk med Qaanaaq. Bevidstheden om at have direkte forbindelse til det øvrige, nordlige Vestgrønland er et vigtigt samfundskulturelt element. For at forbedre betjeningen af bygderne bør stationering af en lille helikopter i Qaanaaq muliggøres.

Det er kommunalbestyrelsens ønske, at der i Qaanaaq udbygges en overordnet vej (med ny bro), og at der i bygderne udbygges et mindste net af overordnede vejspor, der sikrer mulighed for kørsel med motorkøretøj til dump (og forbrændingsanlæg).

Forbedring af losningsforholdene i Qaanaaq er optaget på finansloven. Tilsvarende ønsker kommunalbestyrelsen mulighederne for forbedringer af losningsforholdene i de 3 store bygder nærmere undersøgt.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Ny landingsbane med vej, Qaanaaq				
Forbedring losningsforhold, Qaanaaq				
Overordnet vej og bro, Qaanaaq				
Transportvejnet, bygder				
Undersøgelse losningsforhold, bygder				

■ ønske optaget på finanslov og/eller budget
 ■ ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

I hovedstrukturen er der udlagt areal til ny landingsbane for fastvingede fly (E9), og der er fastlagt tracéer for udbygning af vejnet i Qaanaaq og i bygderne. Der er fastlagt *sikkerhedszoner* for helistoppet i Qaanaaq og for helistops i bygderne.

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af trafikforholdene (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"Vi har ikke lufthavn til fastvingede fly. - Vejforholdene er dårlige. - Rejserne sydpå er for dyre. - Havne- og kajfaciliteterne og vandforholdene er for ringe. - Alle "væsener" kører i deres egen verden - begge parter, her og fra centralt sted, har accepteret det. Man formulerer ikke krav eller forventninger, om hvad man vil fra befolkningens side. - Infrastrukturen skal på højde med enhver anden by på vestkysten. - Behov for forbedring af gangstier. - Behov for kajanlæg. - Der bør komme et kystpassagerskib til Qaanaaq 1-2 gange i løbet af sommeren. - Infrastrukturen er utrolig dårlig. Ting, som burde være en selvfølge i en by, virker ikke. - Bevågenheden er for ringe fra centralt hold, der - måske bevidst - nedprioriterer bygder og yderdistrikter til fordel for vækstkommunerne. "

1.2.5 FORSYNINGSPLAN

Forsyningsplanen omfatter udbygning af:

- el- og vandforsyningen,
- varmforsyningen,
- telekommunikation, og
- vareforsyning.

Status og udviklingstendenser

Elforsyningen i Qaanaaq sker fra elværket B-114 og reserveelværket B-242. I elværket er der installeret 3 generatorer, og i reserveelværket 1 generator. Den samlede kapacitet er rigelig. I 1998 etableres nyt nødleværk med 2 generatorer i område E5 nord for TELE's nødgenerator, B-229.

Det har flere gange været drøftet, hvorledes udnyttelsen af sæl- og hvalspæk kan supplere de traditionelle fossile brændstoffer, og hvorvidt udnyttelse af vind- og solenergi er en realistisk mulighed. Undersøgelserne er dog endnu uafsluttede.

På finanslovsforslag 1998 er der optaget bevilling til ombygning af elværket i 1998, 1999 og 2000 med et totalbeløb på 16,8 mio. kr. Ombygningen omfatter renovering af nødleværket B-229 samt motorudskiftning i elværket.

I bygderne er der kun elværker i Siorapaluk, Moriusaq og Savissivik. Der er ikke elforsyning i Qeqertat og i Qeqertarsuaq.

Vandforsyningen i Qaanaaq sker ved mining fra isfjelde, og i nogle få sommermåneder fra smeltevandselven. I perioden juni - august anvendes elvvand fra et opdæmmede reservoir nord for byen. Elvvandet ledes via uisolerede rør til vandværket for rensning og tilsætning af klor. Der er rigelige vandmængder i perioden.

Vintervandforsyningen sker på basis dels af oplagring af elvvand i vandtank placeret i byens midte, dels ved isskodesmelting. I september begyndes en opsamling af isskoder ved stranden. Skoderne køres med gummiged til en oplagsplads ved vand/varmeværket og via en rampe hældes skoderne i en smeltetank, der anvender overskudsvarme fra elværket. Når havisen er sikker (februar) og vandtanken er tømt, hentes der ved brug af gummiged og dumper isskoder fra fastfrosne isfjelde i havisen. Da blot en mindre stigning i vandforbruget i vinterhalvåret vil bevirke, at vandværkets kapacitet vil blive fuldt udnyttet, er der på finanslovsforslag 98 bevilling til enten en udvidelse af den eksisterende råvandsforsyning eller til ændring til en anden indvindingsform om vinteren. Den endelige løsning er ikke fastlagt, men de hidtidige undersøgelser peger på etablering af yderligere en vintervandtank. Tanken skal placeres tæt ved vandværket og den eksisterende tank under hensyntagen til påfyldning og aftapning med korte rørledninger.

Desuden er det et ønske, at mulighed for etablering af brønd - som i Ittoqqortoormiit - undersøges for herved at forlænge friskvand sæsonen.

Den planlagte vandtank vil desværre yderligere skæmme bybilledet i bymidten, der i forvejen domineres af de eksisterende vand- og olieanke.

Cirka 60 husstande og næsten alle institutioner forsynes hele året via en frostsikret trykvandsledning i den østlige del af byen. Resten af forbrugerne har ingen vandinstallation. Nettet er etableret i 1954. Øvrige forbrugere har vandtank og

tilbydes året rundt vandudkørsel med tankvogn. Herover er der 6 taphuse til anvendelse af forbrugere, der ikke ønsker at få tilkørt vand. Flere tapsteder - brugt baseudstyr - bør udskiftes på grund af rust.

I bygderne sker vandindvinding udelukkende ved individuel vandafhentning og issmeltning.

På finanslovsforslag 98 er der bevilling til etablering af vintervandtank i Savissivik og i Siorapaluk med planlagt ibrugtagningstidspunkt ultimo 2000.

Varmeforsyning. Udover el produceres der restvarme på elværket fra dieselmotorernes kølevand og udstødsgas. Varmen leveres til fjernvarmeværket. Varmeværkets kapacitet er dog ikke fuldt udnyttet (50-70%). Fjernvarmenettet forsyner cirka 50% af byen, og nettet skønnes at kunne udvides til at omfatte hele Østbyen og en væsentlig del af den vestlige bydel. Udnyttelsesgraden kan forøges ved tilslutning af eksisterende boliger i forbindelse med renovering af disse. Imidlertid er prisen på fjernvarme så stor, at nye tilslutninger ikke foretages.

De nyere boliger i Vestbyen opvarmes fra eget oliefyr.

På finanslovsforslag 98 er der bevilling til løbende udskiftning af byens fjernvarmeledninger, af hvilke mange er fra 1954. Herved vil der opnås en væsentligt forøget forsyningssikkerhed.

I bygderne sker opvarmning med petroleumsovne. Enkelte bygninger har dog oliefyr med radiatorer.

Telekommunikation. I Qaanaaq er teles parabol og bygninger placeret i byens nordøstlige område. Der er ubegrænset mulighed for oprettelse af telefoner.

I Siorapaluk blev en central med antennemast installeret i 1997. Der er mulighed for oprettelse af 60 abonnenter.

I Savissivik er der hytte og parabol idriftsat i 1995 med mulighed ligeledes for oprettelse af 60 abonnenter.

I Moriusaq blev en mindre parabol opsat i 1995 med mulighed for oprettelse af 20 abonnenter.

I Qeqertat er der et batteridrevet antenneanlæg og 1 abonnent (kommunen).

I Qeqertarsuaq er der i år opsat en repeater til understøttelse af forbindelsen til Siorapaluk.

Det er et udbredt ønske, at der kommer flere TV kanaler.

Tankanlæg. Det eksisterende tankanlæg i Qaanaaq har tilstrækkelig kapacitet. I 1997 er der sket en udbygning af tankkapaciteten i Savissivik (50 m³ benzintank), Siorapaluk (50 m³ benzintank, 150 m³ solartank og 20 m³ petroleumstank) og Moriusaq (50 m³ benzintank, 150 m³ solartank og 20 m³ petroleumstank).

Vareforsyning. Vareforsyningen, herunder post og almindelige gods, er generelt påvirket af de meget vanskelige transportforhold i Qaanaap Kommunia. Der henvises til trafikplanen, afsnit 1.2.4 ovenfor. Især i Savissivik kan der være problemer, hvor forsyninger på grund af bygdens "afsides" beliggenhed ofte må flyves ind.

Butikker. Der er butikker i Qaanaaq og i alle bygder på nær Qeqertarsuaq, hvor butikken blev nedlagt i sommeren 1995. Der er ikke behov for nye butikker i bygderne, men et påtrængende behov for en ny butik i Qaanaaq.

Pakhuse. Et nyt pakhus er under opførelse i Qaanaaq og i Savissivik. Der er behov for pakhus i Siorapaluk.

Målsætninger

Der er igangsat og planlagt en række udbygninger på forsyningsområdet såvel i Qaanaaq som i bygderne. Efter færdiggørelse af de planlagte udbygninger vil forsyningsituationen i Qaanaap Kommunia være væsentligt forbedret på såvel el-, vand- og varmeområdet som på teleområdet. Det er dog kommunalbestyrelsens ønske, at der - ud fra den overordnede målsætning om særlig opmærksomhed ved udviklingsmulighederne i Moriusaq - etableres vintervandtank i Moriusaq som de planlagte anlæg i Siorapaluk og Savissivik. Endvidere bør den fremtidige vandforsyning i Qaanaaq i højere grad baseres på frostsikrede helårsvandledninger og etablering af kloak tilpasset de lokale forhold med permafrost. Gamle tapsteder bør udskiftes.

Kommunalbestyrelsen ønsker at støtte, at muligheder for udnyttelse af alternativ energi nærmere undersøges i et konkret forsøgsprojekt med vindenergi (der kan signalere miljøhensyn og vedvarende energi).

Da en ensidig udvidelse af byen mod vest vil besværliggøre tilslutningsmuligheder for vand og el (og varme), bør mulighed for inddragelse af de arealer umiddelbart nord for byen, som idag beslaglægges af det magnetiske observatorium, nærmere overvejes i den videre planlægning, jvf. boligplanen afsnit 1.2.3.

Tankanlæggenes dominerende visuelle tilstedeværelse i bymidten vil yderligere blive skærpet med den planlagte opførelse af yderligere en vandtank i området. Det er derfor kommunalbestyrelsens ønske, at der i tilknytning til projektering og opførelse af den nye vandtank udføres en kunstnerisk udsmykning af det nye tankanlæg - eventuelt ved en udsmykning af flere af de eksisterende tanke.

Kommunalbestyrelsen vurderer endelig, at der hurtigst bør opføres ny butik i Qaanaaq og nyt pakhus i Siorapaluk.

Forholdet til hovedstrukturen

De eksisterende forsyningsanlæg er i hovedstrukturen for Qaanaaq placeret i områder til særlig anvendelse. (E-områder). Butikken i Qaanaaq er placeret i område C1 og i bygderne er butik og lager placeret i områder til fælles formål.

Der er fastlagt *spærrezone* omkring vandindvindingsområdet. Indenfor zonen må der ikke findes bygninger, hundehold, drives erhvervsvirksomheder, institutioner o.l. eller findes stoffer, der kan forurene vandet. I forbindelse med forbedring af vandforsyningen i Qaanaaq samt de nye vandforsyninger i Savissivik og Siorapaluk skal der fastlægges spærrezone omkring vandressourcerne og ske godkendelse af de nye vandforsyninger.

Sikkerhedszone omkring tankanlægget i Qaanaaq er fastlagt til 50 meter omkring tankanlægget og *sikkerhedszoner* med radius = 20 meter er fastlagt om tankanlæg

i bygdere. Endelig er der fastlagt *indsigtszone* omkring antenneområdet og *bebyggelsesgrænse* om det magnetiske observatorie.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Ombygning, elværk Qaanaaq				
Forbedring råvandforsyning, Qaanaaq				
Renov. fjernvarmeforsyning, Qaanaaq				
Ny vandforsyning, Savissivik				
Ny vandforsyning, Siorapaluk				
Ny vandforsyning, Moriusaq				
Udbygning helårsvand, Qaanaaq				
Udskiftning af tapsteder, Qaanaaq				
Kloakering, Qaanaaq				
Alternativ energi, forsøgsprojekt				
Udsmykning tankanlæg, Qaanaaq				
Ny butik, Qaanaaq				
Nyt pakhus, Qaanaaq				
Nyt pakhus, Siorapaluk				

 ønske optaget på finanslov og/eller budget
 ønske, der fremgår af sektorplan

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af forsyningsforholdene :

"Samfundets tekniske system etableres og drives af 6 forskellige systemer ved hjælp af 5 mestre: kommunen, byggevæsenet, energiforsyningen, televæsenet, sundhedsvæsenet og skolevæsenet. - Vandforholdene er for ringe. - Infrastrukturen skal på højde med enhver anden by på vestkysten. - Vandrør bør gøres nemmere at komme over. - I bygderne bruger vi is til al vandforbrug om efteråret og vinteren, som vi selv henter på isen hver dag. Petroleum bruges til opvarmning. - Telekommunikation til bygderne er meget dårlig, kommunen har installeret små radioer rundt omkring, på trods af det er Teles ansvar. - Flere telefoner og telefax til de største bygder, da telefonforbindelsen er så dårlig i dag, og der er kun 1 telefon i butikken, hvor alle kan høre med, hvis man snakker om sociale forhold og sygdomme."

1.2.6 MILJØPLAN

Miljøplanen omfatter Qaanaap kommunias aktiviteter i forbindelse med:

- spildevand,
- renovation, og
- kemisk affald.

Status og udviklingstendenser

Spildevand. Der er ikke etableret egentlig kloakforsyning hverken i Qaanaaq eller i bygderne. Det grå spildevand udledes derfor direkte til terræn. Som omtalt i forsyningsplanen ovenfor, jvf. afsnit 1.2.5, er det kommunalbestyrelsens mål at udbygge vandforsyningen i byen (ved etablering af elfrostsikrede helårsvandledninger) og i bygderne (ved etablering af vintervandtanke). De miljømæssige konsekvenser (hygiejniske problemer ved øget vand- og isophobninger på fællesarealer, veje etc.) og foranstaltninger til begrænsning af generne bør vurderes nærmere, idet der allerede i dag kan konstateres problemer ved de største vandforbrugere.

Renovation omfatter bortskaffelse og deponering af dag- og nataffald samt bortskaffelse af jern- og metalaffald. Dagrenovationen indsamles ved kommunal foranstaltning i Qaanaaq og i bygderne. Dagrenovationen deponeres på deponeringspladser i Qaanaaq og i bygderne, hvor affaldet afbrændes jævnligt. Forbrændingsanlæg i Qaanaaq er opsat i år.

For at sikre mulighed for en mere effektiv affaldshåndtering i bygderne, er der behov for at udbygge de eksisterende stianlæg til kørsel med motorkøretøj. I forbindelse hermed bør dumpen i Siorapaluk flyttes, da der om vinteren er problemer med isfoden i området og om sommeren er området vandlidende.

Natrenovation i Qaanaaq indsamles af kommunen og køres på deponeringspladsen. I bygderne er der ingen organiseret natrenovation, hvilket vil blive nærmere overvejet.

Kemisk affald og metalskrot. Håndtering af olie- og kemikalieaffald samt metalskrot er under strukturering. Affald indsamles og opmagasineres på særligt areal. Der er konstateret spor af dieseludslip nedenfor tankanlægget i Qaanaaq.

Hundehold og flænselpladser. Der er udlagt arealer til hundehold øst for Qaanaaq og langs kysten umiddelbart vest for elvens udmunding i havet. Hele stranden anvendes idag som flænselplads. Flænsning undlades dog i områder, der grænser op til potentielle forureningskilder. På grund af tidevandet er der ikke miljømæssige problemer, men der er et generelt behov for oprydning (byggeaffald o.l.). Der er herover en række faste flænselsteder og vinterdepotsteder spredt i kommunen (som også isbjørne har kendskab til).

Kapitel 5 virksomheder. I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der ske en yderligere supplerende af nedenstående foreløbige registrering af virksomheder omfattet af bilaget til landstingsforordning nr. 12 af 22.12.1988 om beskyttelse af miljøet (som ændret ved landstingsforordning nr. 7 af 13.05.1993) : depotplads for affald med depotplads for kemisk affald, affaldsforbrændingsanlægget i Qaanaaq, deponeringspladser i samtlige bygder, grusgrav i Qaanaaq, produktionsanlæg i Qaanaaq og i Savissivik, helistops i Qaanaaq og samtlige bygder og tankanlæg i Qaanaaq og i bygderne.

Målsætninger

Qaanaap kommunias målsætning på miljøområdet er at forbedre hygiejnen og miljøet i Qaanaaq og i bygderne og at undgå forurening. Målsætningen har snæver forbindelse med kommunens overordnede målsætning om at udvikle turismen.

Deponeringspladsen i Qaanaaq bør derfor struktureres og i de tre store bygder bør der etableres forbrændingsanlæg; i Siorapaluk og Savissivik efter flytning af eksisterende dumpene. Muligheder for at afhjælpe problemer i forbindelse med afledning af gråt spildevand bør ligeledes undersøges.

Endelig er det et stort ønske, at der iværksættes en koordineret indsats på miljø-, sundheds- og forebyggelsesområdet i de tre store bygder ud fra de erfaringer, der er fra Kullorsuaq.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Forbrændingsanlæg i de 3 store bygder				
Strukturering af dep.pladsen, Qaanaaq				
Flytning af dump, Siorapaluk				
Flytning af dump, Savissivik				
Etablering af veje til lossepladser				
Undersøgelse af Dieseludslip, Qaanaaq				
Foranstaltninger vedr. gråt spildevand				
Sundhed / miljø projekt				
Forbedringer af natrenovationsordninger				

■ ønske optaget på finanslov og/eller budget
□ ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

Deponeringspladser og eksisterende og fremtidige placeringer af affaldsforbrændingsanlæg er vist på hovedstrukturen for Qaanaaq og på bygdeplanerne. Der er udlagt arealer til hundehold i hovedstrukturen for Qaanaaq.

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af miljøforholdene (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan :

"Alle huse bør få rindende vand. - Grisebjerg har træk og slip, det vil vi også have. - Bedre affaldssortering og håndtering for at undgå usunde og ildelugtende områder ved husene. - Vi har store problemer med affaldet i Siorapaluk, der er ingen vej til lossepladsen, derfor kan man ikke bringe affald ud det meste af året. - Affaldsstativer der ikke kan vælte."

1.2.7 SOCIAL- OG SUNDHEDSPLAN

Socialplanen omfatter :

- offentlig hjælp,
- forebyggelse,
- børn og unge,
- ældreomsorg, og
- sundhedsforhold.

Status og udviklingstendenser

Offentlig hjælp ydes i forbindelse med arbejdsløshed, sygdom og barsel. Herover kan der ydes hjælp i forbindelse med revalidering. Hjælpen omfatter underholdsbidrag og hjælp til boligudgifter. Medlemmer af fagforeninger kan opnå takstmæssig hjælp i forbindelse med arbejdsløshed, sygdom og barsel i indtil 13 uger.

I handlingsplanen for "Avanersuaq Erhvervssamarbejde" er der fremlagt en samlet, flerårig erhvervsudviklingsplan. På baggrund heraf er der ansat en arbejdsmarkeds- og erhvervskonsulent, en projektleder og en projektmedarbejder med henblik på udvikling af varige arbejdspladser. Det forventes, at initiativet kan reducere behovet for offentlig hjælp.

I løbet af 1996 var 225 personer i kommunen (26%) omfattet af offentlig hjælp, se figur 1.

GRUPPE	QAANAQ	BYGDERNE	IALT
Offentlig hjælp	90	34	124
Alderspension	60	17	77
Førtidspension	14	10	24
IALT	164	61	225

Fig. 1 - Bistandsmodtagere, oversigt per 1996

Forebyggelsesarbejdet har til formål at begrænse problemers opståen i forbindelse med misbrug (alkohol, euforiserende stoffer o.l.). Til varetagelse af opgaverne bredt er der per 1.8.1997 ansat en forebyggelseskonsulent. Børne- og ungeområdet er et højt prioriteret indsatsområde, og der arbejdes med at indrette det gamle alderdomshjem til værested for børn med mulighed for overnatninger i week-ends. Der vil i et vist omfang tillige være mulighed for, at mødre til overnattende børn kan overnatte på værestedet.

I efteråret 1997 etableredes en tværfaglig SSPK samarbejdsgruppe (social, skole, politi og kriminalomsorg) med henblik på nedsættelse af et kriminalpræventivt råd.

Børn- og ungeområdet omfatter de 0-6 årige (vuggestue- og børnehavealderen). Figur 2 viser en oversigt over antallet af institutionspladser samt dækningsgraden for de 0-6 årige sammenlignet med dækningsprocenten på landsplan. Som det ses, var dækningsprocenten i 1996 væsentligt lavere i Qaanaap Kommunia end på landsplan. I 1997 var antallet af institutioner steget til 24 børnehavepladser, 10 vuggestuepladser og 12 dagplejepladser, ialt 46 svarende til en dækning på 29%.

Der findes indtil videre kun børnepasningsordning i Qaanaaq i form af vuggestue i B-90 i Østbyen og børnehave i B-363 i Vestbyen.

Den aldersintegrerede institution (40 pladser), der er optaget på finanslovsforslag 98 med forventet ibrugtagning i år 2002, vil forbedre dækningen væsentligt. Under henvisning til den kraftige stigning, der har været i børnetallet de senere år, se afsnit 1.1.3 figur 4, er der imidlertid et stort behov for at fremrykke projektet.

	inst.pladser	dagpleje	0-6 årige	dækning %	ventelister
Qaanaaq	35	-	161	22%	20 (12%)
Hele landet				50%	(18%)

Fig. 2 - Institutionsdækning, 1996

Der er ikke institutionspladser i bygderne (når bortses fra een dagplejeplads i Savissivik). Baggrunden herfor er fangerkulturens ærlige forankring i bygderne, hvor behovet for egentlige institutionspladser er begrænset.

I Siorapaluk og Savissivik bliver servicehuset - på privat initiativ - anvendt til børnepasning. Generelt opfordres bygdebefolkningen til i højere grad at anvende servicehusene som ramme omkring kulturelle og sociale udfoldelsesmuligheder (aktivitetshus).

Ældreforsorg. Der er kun et begrænset antal plejekrævende ældre i kommunen i dag. Imidlertid må der forventes en kraftig stigning i ældregruppen, og uanset at det er opfattelsen, at de ældre klarer sig godt hjemme med hjemmehjælp, må der som følge heraf forventes et øget behov såvel for ældrepleje som for opførelse eller indretning af ældre- og handicapvenlige boliger i Qaanaaq og i bygderne.

I 1997 opførtes 4 ældreboliger i Qaanaaq. Der er ikke ældreboliger i bygderne.

I 1998 færdiggøres et nyt alderdomshjem i Qaanaaq med 13 pladser og med plejemulighed. I forbindelse hermed vil den plejeplads på sygehuset, som det gamle alderdomshjem hidtil har rådet over, blive nedlagt.

Sundhedsforhold. Der er sygehus i Qaanaaq (udvidet og renoveret i 1995) med ansvar for den primære sundhedstjeneste.

Sundhedsfaciliteterne i bygderne er under tiltrængt udbygning med renovering af bygdekonsultationen i Savissivik i år 2000, opførelse af en ny bygdekonsultation i Siorapaluk i 1999 / 2000 (i f. m. kommunal udvidelse af det eksisterende servicehus), samt renovering af den eksisterende konsultation i Moriusaq i år 2000.

Målsætninger

Det er kommunalbestyrelsens målsætning fortsat at prioritere forebyggelses- og oplysningsarbejdet højt. Den endelige form for arbejdet er under udvikling, og der er allerede taget en række initiativer på området (herunder beslutning om etablering af værested for børn). Der er desuden behov for et egentligt krisecenter.

På børneområdet er det kommunalbestyrelsens opfattelse, at der er påtrængende behov for at fremrykke opførelsen af den planlagte aldersintegrerede institution. Derimod anser kommunalbestyrelsen det ikke som hensigtsmæssigt at imødekomme pasningsbehovet for børnene i bygderne ved opførelse af traditionelle institutioner. Derimod er det ønskeligt at søge at udvikle anvendelsen af servicehusene som samlingssteder og aktivitetshuse, herunder i forbindelse med børnepasning.

I overensstemmelse med den overordnede målsætning om, at ældre og personer med handicap så vidt muligt kan forblive i eget hjem, må der forventes behov for en udbygning af hjælpeforanstaltninger. I forlængelse heraf bør indretning af ældre- og handicapvenlige boliger prioriteres højt i forbindelse med et sanerings- og renoveringsprogram for forbedring af boligstandarden i bygderne, se boligplanen.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Ny aldersintegreret institution, Qaanaaq				■
Udvidelse af alderdomshjemmet	■			
Bygdekonsultation, Savissivik			■	
Bygdekonsultation, Siorapaluk		■	■	
Bygdekonsultation, Moriusaq			■	
Udvidelse af vuggestuen, Qaanaaq				
Ældreboliger (Qaanaaq og bygder)				
Værested i gl. alderdomshjem				
Krisecenter				

■ ønske optaget på finanslov og/eller budget

□ ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

Der er udlagt areal til den planlagte nye institution centralt i Vestbyen (område C6), og til et nyt værested for børn umiddelbart øst for sygehuset (område C4).

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af social- og sundhedsforholdene: (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"Kvinderne udsættes for megen vold og psykisk overgreb. - Blandt de største ønsker er etablering af et krisecenter til aflastning af sygehuset og baseret på frivilligt arbejde. - Der er for mange børn på venteliste til børneparkering. - Dagplejemødre mangler uddannelse, der er behov for bedre organisering af dagplejeparkeringen. - Der er mange både børn og kvinder, der må flygte hjemmefra, når manden er fuld. - Forebyggende projekter, som har til formål at nedbringe vold mod kvinder og børn og alkoholisme i hjemmene. - Øget aktivitet omkring skole-hjem-kommune. - Vi putter de ældre ind i alderdomshjemmet og fratager dem ansvarsfølelse. - De ældre betragter ikke alderdomshjemmet som deres hjem. - Flere fællesaktiviteter for de ældre. - De ældre skal bo i eget hjem. - Folk i Siorapaluk bor i gamle, utætte og usunde boliger. Der kommer is i vores stuer og vinduer om efteråret og vinteren, vi har ellers søgt om forbedringer, men der er aldrig penge til det. - For lidt oplysning til folk. - Den berømte åbenhed og ærlighed kan udvikle sig negativt og skabe problemer - alle ved alt om hinanden, og intet kan holdes skjult. - Incest, tidligere hørte man aldrig om det. - Børnepasningsproblemer og mangel på fritidsaktiviteter. - Der er for lidt barselsorlov, måske behøver fangerne også barselsorlov."

1.2.8 SKOLEPLAN

Status og udviklingstendenser

Væksten i aldersgruppen 6-16 år i Qaanaap Kommunia de seneste ti år fremgår af figur 1. Som det ses er antallet af skoleelever vokset med hele 20% de seneste 5 år, hvor væksten på landsplan i samme periode kun var halvt så stor (11%).

	1.1.1987	1.1.1992	1.1.1997
06 - 16 årige	133	142	170

Fig. 1 - Udviklingen indenfor aldersgruppen 06-16 årige

Som det fremgår af beskrivelsen ovenfor af befolkningsforholdene i Qaanaap kommune (jvf. figur 4 i afsnit 1.1.3), forventes der en fortsat kraftig vækst i den skoleøgende aldersgruppe og dermed et øget pres på skoleområdet. Elevantallet for kommunens centralskole i Qaanaaq og for bygdeskolerne i skoleåret 1997-98 og prognose for udviklingen frem til år 2003-04 fremgår af figur 2.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Qaanaaq	145	152	158	163	166	172	174
Savissivik	15	17	18	18	23	25	26
Moriusaq	11	9	10	8	8	8	8
Qeqertat	2	2	3	3	2	3	2
Qeqertarsuaq	0	0	0	0	0	0	0
Siorapaluk	8	15	17	17	19	21	22
Total	181	195	206	209	218	229	232

Fig. 2 - Elevantal 1997/98 og prognose frem til 2003/04

I henhold til Qaanaap Kommunias skoleplan tilbydes der undervisning frem til 9. klasse i Savissivik, Moriusaq samt Siorapaluk og frem til 6. klasse i Qeqertat.

Der er ikke undervisning på skolen i Qeqertarsuaq.

Fordelingen af elever på de enkelte årgange, samt hensynet til lærerkræfter, kan dog gøre det hensigtsmæssigt at undervisningen gives ved den centrale skole for elever på 8. og/eller 9. klassetrin.

Til centralskolen i Qaanaaq er der derfor knyttet et kostskoleafsnit (skolehjem).

Skolen i Qaanaaq blev moderniseret/udbygget i 1992. Faglokaler og bibliotek er dog for små. Faglokalerne bliver i vidt omfang inddraget til andre formål på grund af en generel mangel på undervisningslokaler. Disse lokaler er igen generelt for små til at skabe et ordentligt klasse miljø, og der er ikke lokale til specialundervisning.

Der er derfor behov for at udvide skolen med 2 undervisningslokaler og bibliotek.

Klassekvotienten nødvendiggør endvidere en ombygning af skolen, så en del af de mange, små lokaler sammenlægges eller ombygges til større lokaler. Den gamle

bygning med sløjdelokale bør renoveres (eller eventuelt erstattes med et nyt i forbindelse med en udbygning). Kostskolekapaciteten bør udvides fra 20 til 25 elever.

Savissivik. Der er behov for udvidelse med mangeformålslokale og depot. På finansloven 1998 er der afsat 4,0 mio. kr. i 1998 til en tiltrængt renovering og ombygning.

Moriusaq. Behovet skønnes at være dækket i planperioden.

Qeqertat. Behovet skønnes at være dækket i planperioden.

Qeqertarsuaq. Skolen er reelt nedlagt.

Siorapaluk. Behov for etablering af ny bygdeskole. Skolen kan med fordel etableres ved kommunal overtagelse af det eksisterende, privatejede forsamlingshus.

Der henvises iøvrigt til tilstandsregistreringen af skolebygningerne i kommunen.

Ved starten af skoleåret 1996 var kun 10 ud af 21 normerede lærerstillinger besat med uddannede lærere. Resten var besat med timelærere med meget forskellige kvalifikationsforudsætninger. Konsekvenserne ved mangelen på uddannede lærere er dels problemer med elevernes muligheder for at erhverve sig de nødvendige færdigheder dels øgede krav til de uddannede lærere.

Erhvervsuddannelse. Der er ikke videreuddannelsesmuligheder i kommunen. Hvert år bliver cirka 10 elever sendt til videreuddannelse (STI og GU) primært til Qasigiannuit; enkelte elever får praktikplads på Pituffik.

Kun cirka 50% af de optagne på STI-uddannelserne gennemfører, og kun 2 personer i kommunen har indenfor de sidste 10 år opnået afgangseksamen fra GU. Det store frafald skyldes blandt andet, at der hverken er muligheder for en STI eller GU uddannelse i Qaanaap Kommunian, hvorfor de unge må forlade deres vante omgivelser, når de skal påbegynde en videreuddannelse, samt at manglende kundskaber i dansk og store krav til selvstændig arbejdsform volder eleverne store problemer.

I "Handlingsplanen for Avanersuaq Erhvervssamarbejde" foreslås der oprettet en fangerhøjskole med korterevarende kurser omkring fangererhvervet. Skolen skal henvende sig både til kommunens befolkning og til andre interesserede. Intentionen er blandt andet lokalisering af en anerkendt uddannelsesinstitution i kommunen, der indebærer mulighed for støtte til bevarelse og udvikling af fangererhvervet og turismen og sætte fokus på et specifikt kultursamfund.

Målsætninger

Det er kommunalbestyrelsens mål at folkeskolen skal kunne tilbyde eleverne en tidssvarende uddannelse, så de bliver i stand til at fungere i lokalsamfundet såvel som i Grønland iøvrigt.

Det er derfor et ønske at opretholde folkeskoleundervisning i bygdeskolerne i Savissivik, Moriusaq, Qeqertat og Siorapaluk.

Det er iøvrigt kommunalbestyrelsens ønske at folkeskolen udvikler sig i harmoni med de lokale samfund, således at den udover kravene til de formelt udstukne mål også tilgodeser en høj grad af lokalkulturelle mål.

Kommunalbestyrelsen ønsker derfor at sikre, at den nødvendige udbygning af centralskolen i Qaanaaq med kostskoleafsnit fremskyndes, således at de samlede skolefaciliteter kan matche elevtallets udvikling.

I den forbindelse bør det overvejes at fjerne det eksisterende skolehjem og indtage arealet til udvidelse af skolen. Et nyt skolehjem kan herefter opføres i Vestbyen eller i forbindelse med sanering af nedslidte boliger i Østbyen.

Der er behov for etablering af en fritidsordning.

Kommunalbestyrelsen ønsker mulighed for opførelse af en lærerbolig eller renovering af eksisterende lærerbolig i Savissivik i forbindelse med den igangsatte renovering af bygdeskolen nærmere undersøgt.

Det er ligeledes et ønske, at der indrettes enkelte elevboliger i 1998-99 med en kapacitet på 4-6 værelser til STI elever under STI's administration i forbindelse med praktikperioder i Qaanaaq.

Kommunalbestyrelsen ønsker at imødegå problemer med videreuddannelse ved at undersøge muligheder for etablering af et brobygningsprojekt mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne i samarbejde med KIIP.

Endelig er det et ønske, at der arbejdes videre med planerne om etablering af en fangerhøjskole i Qaanaaq.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Skoleudvidelse / -renovering, Qaanaaq				
Nyt skolehjem, Qaanaaq				
Skolerenovering, Savissivik				
Ny skole i forsamlingshuset, Siorapaluk				
Skolefritidsordning, Qaanaaq				
Lærerbolig, Savissivik				
STI elevboliger, Qaanaaq				
Fangerhøjskole, Qaanaaq				

■ ønske optaget på finanslov og/eller budget
□ ønske, der fremgår af sektorplan

Forholdet til hovedstrukturen

Skolernes beliggenhed er vist på by- og bygdeplanerne.

Udvidelsesmuligheder for skolen i Qaanaaq er reserveret ved den eksisterende skole.

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommuniens fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af skoleforholdene (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"Der sker intet efter skoletid, det bør være skolens ansvar, at børnene har aktiviteter efter skoletid. - Eleverne har ikke mulighed for at lave lektier, får for lidt nattesøvn og får for mange begyndervanskeligheder. - De unge er nødt til at rejse væk for at få uddannelse, mange gange kommer de hjem uden at have gennemført på grund af hjemvé. - Det danske sprog begrænser vore børns muligheder for at læse videre. - Børnene starter for sent med at lære dansk i skolen. - Der bør absolut være uddannelsesmuligheder her f.eks. STI skole. - Skolen er ikke tilpasset kulturen og området. Ambitionsniveauet i hjemmestyret er enormt højt, virkeligheden en ganske anden. Vi sidder med timelærere. Der er ingen sammenhæng mellem det, man gerne vil, og det man faktisk kan i virkeligheden. Det hænger ikke sammen. Hvis vi havde den uddannede arbejdskraft, som sådan noget forudsætter, så kunne det måske lade sig gøre."

1.2.9 KULTUR- OG FRITIDSPLAN

Kultur- og fritidsplanen omfatter aktiviteter, der indgår som vigtige elementer for andre sektorplaner. Især har kultur- og fritidsområdet en principiel nær sammenhæng til skolerne, børn- og ungdomsområdet samt til ældreområdet.

Status og udviklingstendenser

De offentlige tilbud består i *Qaanaaq* af :

- museum,
- minihal med cafeteria og mødelokaler (Inuttat Illuat),
- fritidsklub med klublignende aktiviteter i hallen,
- forsamlingshus (foreningsdrevet),
- folkebibliotek (på skolen),
- aftenskole for voksne og fritidsundervisning for 6-19 årige,
- radio-forening og
- tv-forening.

I *Savissivik* af :

- klublignende aktiviteter på skolen,
- servicehus med forsamlingshus,
- bibliotek (på skolen) og
- skolekapel.

I *Moriusaq* af :

- klublignende aktiviteter på skolen,
- bibliotek (på skolen) og
- skolekapel.

I *Qeqertat* af :

- bibliotek (på skolen) og
- skolekapel.

I *Qeqertarsuaq* af :

- bibliotek (på skolen) og
- skolekapel.

I *Siorapaluk* af :

- klublignende aktiviteter på skolen,
- servicehus,
- bibliotek (på skolen),
- privat forsamlingshus (der trænger til istandsættelse) og
- stenslibningsværksted (kan indrettes til (både)værksted) og
- skolekapel.

Foreningslivet er stort og varieret og hviler på borgerinitiativer.

Museet i *Qaanaaq* er en kommunal institution og har til huse i Knud Rasmussens gamle handelsstation, der er flyttet fra *Uummannaq* til *Qaanaaq*. Bygningen er fredet. Museets internationale relationer er en væsentlig årsag til, at så mange kulturvidenskabelige forskere hvert år gæster kommunen og årsag til at museets samlinger øges. Der er derfor behov for udvidelse af museet. Der foreligger en samlet plan for museets udviklingsmuligheder.

Museets udbygningsplan omfatter udstillingslokaler og arealudnyttelse af museets nærmeste omgivelser - på længere sigt for oprettelse af et "frilandsmuseum". Museet disponerer endvidere over Odaq's hus i "Fangerbyen". Det er hensigten at flytte huset til arealet ved museet.

Bevaringsinteresserne i Qaanaap Kommunia i h. t. hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 30.10.1991 om varetagelse af bevaringshensyn vil blive indarbejdet i kommuneplanen i forbindelse med det videre planarbejde. Bevaringsinteresserne knytter sig til museet, få enkeltbygninger, "Fangerbyen" i Qaanaaq (de oprindelige erstatningshuse, der blev opført i forbindelse med flytningen af befolkningen fra Uummannaq til Qaanaaq) samt til bebyggelsen i Dundas. (Bygningerne, der ejes af kommunen, er dog beliggende i baseområdet og dermed udenfor de arealer, der er omfattet af kommunens og landsstyrets arealmyndighed. Der arbejdes aktuelt med betingelser for tilbageførsel af området ved Dundas til kommunen).

Der er på finanslovsforslag 98 optaget beløb til istandsættelse af kirken i Savissivik.

De på privat initiativ opstartede lokalradio og lokal TV foreninger har gennemført flere udsendelser, hvor befolkningen blandt andet har haft mulighed for at deltage i aktuelle debatter. Der er dog problemer med en for svag TV sender for at få yderligere udbytte af TV foreningens muligheder.

Målsætninger

Det er et overordnet mål for kommunalbestyrelsen at sikre, at skole-, kultur- og fritidsaktiviteterne så vidt muligt afspejler ønsket om at bevare, hvad der er karakteristisk for Qaanaaq.

Det er videre kommunalbestyrelsens mål så vidt muligt at forbedre de fysiske rammer for kulturelle og fritidsmæssige aktiviteter i kommunen, først og fremmest ved :

- opførelse af et nyt forsamlingshus i Qaanaaq til erstatning af det eksisterende,
- udvidelse af minihallen til internationale mål for indendørs boldspil,
- etablering af fodboldbane i Qaanaaq og i Savissivik,
- etablering af kombineret skolepasning / fritidsklub i Qaanaaq, jvf. skoleplanen,
- sikring af bevaringsinteresser,
- udvidelse af museet.

Kommunalbestyrelsen ønsker at støtte radio og TV foreningens videre arbejde, blandt andet med inddragelse af bygderne; eventuelt ved støtte til etablering af et fælles mediecenter.

Forholdet til hovedstrukturen

Kultur- og fritidsinstitutioners beliggenhed er vist på by- og bygdeplanerne.

Der er reserveret areal i hovedstrukturen til udvidelse af museet.

Kirkeomgivelserne er sikret ved fastlæggelse af friholdt område omkring kirken i Qaanaaq og i bygderne.

Der reserveres areal til udvidelse af minihallen og til opførelse af nyt forsamlingshus i Qaanaaq.

Der er udlagt areal til ny fodboldbane i Qaanaaq og i Savissivik.

Handlingsplan

	1998	1999	2000	2001
Istandsæt. kirke Savissivik				
Nyt forsamlingshus Qaanaaq				
Udvidelse af museet				
Udvidelse af minihal				
Fodboldbane Qaanaaq				
Fodboldbane Savissivik				
Skolepasning Qaanaaq				
Bevaringsforhold, registrering				
Mediecenter / fritidsakt.center				

 ønske optaget på finanslov og/eller budget
 ønske, der fremgår af sektorplan

Under høringerne i 1993/94 om Qaanaap Kommunias fremtid kom der flere forslag og bemærkninger til muligheder for forbedringer af kultur- og fritidsforholdene (afsnittet vil udgå i den endelige kommuneplan) :

"Kvindeforeningerne er alt for lukkede overfor de unge, de burde lære fra sig, være mere åbne og opmuntre de unge. - Der er ingen fritidsaktiviteter for børnene efter skoletiden. - Thulesproget forsvinder. - Forsamlingshuset og idrætshallen er for små. - Ingen fodboldbane. - Foreningerne er "små lukkede menigheder". - De nye tider betyder, at der skal bruges penge, som mange af os ikke har mulighed for at tjene. Det betyder, at fangerkulturen er i vanskeligheder. - Den grønlandske drøm forsvinder, hvis befolkningen i Qaanaaq ikke klarer den. - Fangerhøjskole, hvor folk fra landet, Sibirien, Alaska, kvinder og mænd og forskere kan komme og tage ved lære af hinandens historie i forbindelse med planlægning af vore fremtidige samfund. - Ungdomsklub. - At få lokalavisen til at fungere igen eventuelt understøttet af lokalradio og lokal-tv ligesom i Tasiilaq for at aktivere og informere borgerne i kommunen. - Vi er nødt til at acceptere den moderne kultur, hvis vi skal tilpasse os livet i dag."

Nedenfor er der redegjort for de overordnede forhold i Qaanaap Kommunas bygder.

For hver bygd er følgende forhold beskrevet:

- Befolkningsudviklingen 1987 - 1997.
- Erhvervsforhold og kommunal virksomhed. Jvf. sektorplanerne 2.1 og 2.2.
- Boligforhold. Jvf. sektorplan 2.3.
- Trafik-, forsynings- og miljøforhold. Jvf. sektorplanerne 2.4, 2.5 og 2.6.
- Social-, kultur- og skoleforhold. Jvf. sektorplanerne 2.7, 2.8 og 2.9.

Herefter er de væsentligste eksisterende forhold vist i et kortudsnit for hver bygd (det vil sige elværk, helistop, filialkontor, kirke, skole, saneringsmodne boliger, bevaringsværdige bygninger etc).

Registreringen danner grundlag for bygdeplanernes hovedstruktur.

Endelig er der en handlingsplan for hver bygd opdelt i 3 kolonner.

Kolonne 1 i handlingsplanen viser de eksisterende forhold, og i handlingsplanens kolonne 2 er de vedtagne anlægsplaner og kommunalbestyrelsens målsætninger for anlægsforbedringer samlet.

1.3.1 SIORAPALUK

Befolkningstallets udvikling fremgår af figur 1. Som det ses er befolkningstallet steget i perioden 92-97 til samme niveau som for 10 år siden. Det er kommunalbestyrelsens overordnede mål, at Siorapaluk fortsat skal udvikle sig som fangerbygd, og at mulighederne for udvikling af lokalturisme understøttes. Der vil derfor være behov for sikring af en række velfungerende serviceforudsætninger så som transport- og forsyningsforhold, vandforsyning, skole-, sundheds- og miljøforhold, samt mulighed for at udvikle servicehuset som ramme om lokale aktiviteter.

	1.1.1987	1.1.1992	1.1.1997
Siorapaluk	71	61	72

Fig. 1 - Befolkningstal, Siorapaluk

	boligtal, ialt	saneringsbehov	boligbehov	nybyggeribehov
Siorapaluk	32	11	26	5

Fig. 2 - Saneringsbehov og behov for nybyggeri 1996, Siorapaluk

Erhvervsforhold og kommunal virksomhed

Siorapaluk er et fangersamfund, hvor indtægterne primært stammer fra fangst og husflidsproduktion. Herover er der arbejdspladser i begrænset omfang ved turisme, KNI, skolen samt kommunal virksomhed (drift af bygdekantoret, dagrenovation, el forsyning og servicehuset.)

I overensstemmelse med erhvervsplanen er der foreslået etableret indhandlings- og opbevaringssted i Siorapaluk. Der er mulighed for indhandling af søkonger, hvalros, nar- og hvidhval samt mattak.

Servicehuset er opført i 1993 som det første i distriktet. Servicehuset er planlagt udvidet i 1999-2000 med kommunale midler. Det indeholder mødesal, bade-, vaske- og skindbehandlingsfaciliteter, og der er indrettet privat børnepasning. Huset er sammenbygget med bygdekantoret, der trænger til istandsættelse. Indretning af overnatningsmuligheder i servicehuset (turisme) bør overvejes.

Der er behov for et brandskur.

Boligforhold

Udviklingen i befolkningstallet har ikke medført behov for flere boliger. Derimod er der behov for at fastlægge et sanerings- og renoveringsprogram i samarbejde med A/S Boligselskabet INI. Boligselskabets beregninger af behovet for sanering og nybyggeri - som følge heraf - fremgår af figur 2. Boligbehovet er opgjort på grundlag af en målsætning om, at alle enlige og samlevende over 20 år skal kunne tilbydes en bolig (PB20). Saneringsmodne boliger er indtegnet på nedenstående oversigtskort. Herover er der behov for renovering af 12 af de resterende 21 boliger.

Trafik-, forsynings- og miljøforhold

Siorapaluk anløbes 1 gang om året af forsyningskib i den korte, isfrie sommerperiode. Der lastes / losses over stranden. Resten af året er den offentlige person- og godstransport afhængig af bygdebeflyvning med helikoptere, hvor der er ugent-

lig forbindelse til Qaanaaq. Herover er hundeslæde og motorbåd vigtige transportmidler.

I forbindelse med et nyt indhandlingssted vil der være behov for at løse transportbehovet mellem Siorapaluk og Qaanaaq.

Der er ikke vejnet, men stier opbygget af stedlige materialer. Der er behov for etablering af et mindste omfang af bygdeveje, der kan forbinde de overordnede funktioner og muliggøre en mere effektiv affaldshåndtering med motorkøretøj. Der er helistop.

KNI har ny butik (opført i 1992 efter brand). Der er behov for pakhus.

I tilknytning til lossepladsen er der behov for at opstille affaldsforbrændingsanlæg. Der er behov for en flytning af lossepladsen. Ved kommunal foranstaltning udføres der dagrenovation. Der er ikke natrenovation.

Der er elværk og tankanlæg, der er udvidet i 1997. Teleantennemast blev opstillet i 97 med mulighed for oprettelse af 60 abonnenter.

Vandforsyning sker ved forsyning fra elv i de ca. 4 sommermåneder og ved afhentning af is fra isfjelde. I henhold til finanslovsforslag 98 er der planlagt etablering af vintervandtank i 1999-2000.

Social- kultur- og skoleforhold

Siorapaluk har bygdeskole med biblioteksudlån, hvor eleverne undervises til 9. klassetrin. Herefter fortsættes undervisningen på kostskolen i Qaanaaq. Der er behov for ny skole, der med fordel kan etableres ved kommunal overtagelse af det eksisterende, privatejede forsamlingshus, B-528. Der findes flere foreninger, hvoraf nogle råder over egne lokaler. Deres økonomi er dog svag. Udover servicehuset og biblioteket er der ikke service- og fritidstilbud for voksne. Der er ikke planlagt særlige tilbud til unge, da bygdebefolkningen i denne aldersgruppe opholder sig på kostskolen i Qaanaaq den største del af året.

Der er ingen sociale eller fritidsinstitutioner. Ny bygdekonsultation skal i henhold til finanslov 98 etableres i 1999-2000 i forbindelse med udvidelsen af servicehuset. Bevaringsværdige bygninger er endnu ikke udpeget.

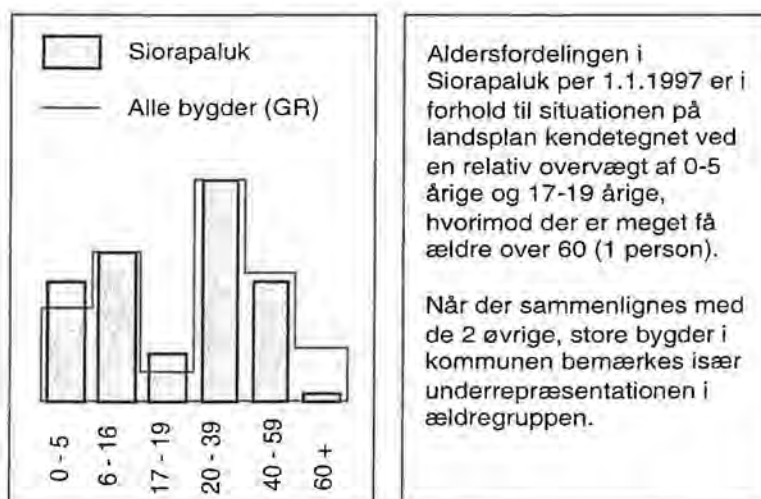

Fig. 3 - Aldersfordeling, Siorapaluk

SIORAPALUK		EKSIST.	H-PLAN			EKSIST.	H-PLAN
ERHVERV	Produktionsanlæg			KOMMUNAL VIRKSOMHED OG SERVICE	Bygdekontor		
	Fryselager				Brandskur		
	Værksted				Skolekapel		
	Turistfaciliteter				Kirkegård		
BOLIG	Boliger				Servicehus		
	Sanering / renovering				Børneinstitution		
TRAFIK	Veje og stier				Ældrekollektiv		
	Losningsforhold				Bygdebolig		
	Helistop				Bygdekonsultation		
FORSYNING	Butik / lager				Skole		
	Elværk						
	Vandforsyning						
	Varme						
	Tele						
MILJØ	Dagrenovation				Fritidsklub		
	Natrenovation				Bibliotek		
	Forbrændingsanlæg				Idrætshal		
	Flytning dump				Fodboldbane		
					Forsamlingshus		

eksisterende anlæg
 på finanslov / budget
 anlægsønske

Fig. 5 - Handlingsplan, Siorapaluk

1.3.2 QEERTARSUAQ

Befolkningstallets udvikling i Qeqertarsuaq fremgår af figur 1. Som det ses, var der per 1.1.1997 i henhold til de officielle statistiske opgørelser kun 4 personer i bygden. Der er dog reelt ingen fastboende, og bygden må derfor betragtes som en fangstplads.

	1.1.1987	1.1.1992	1.1.1997
Qeqertarsuaq	18	17	4

Fig. 1- Befolkningstal, Qeqertarsuaq

	boligtal, ialt	saneringsbehov	boligbehov	nybyggeribehov
Qeqertarsuaq	16	11	-	-

Fig. 2 - Saneringsbehov og behov for nybyggeri, Qeqertarsuaq

I overensstemmelse hermed er der ikke planlagt nye aktiviteter, men området tænkes anvendt til et kombineret fangst- og udflugtsområde.

I forbindelse med det videre kommuneplanarbejde vil der blive taget nærmere stilling til den fremtidige anvendelse af områdets bebyggelse.

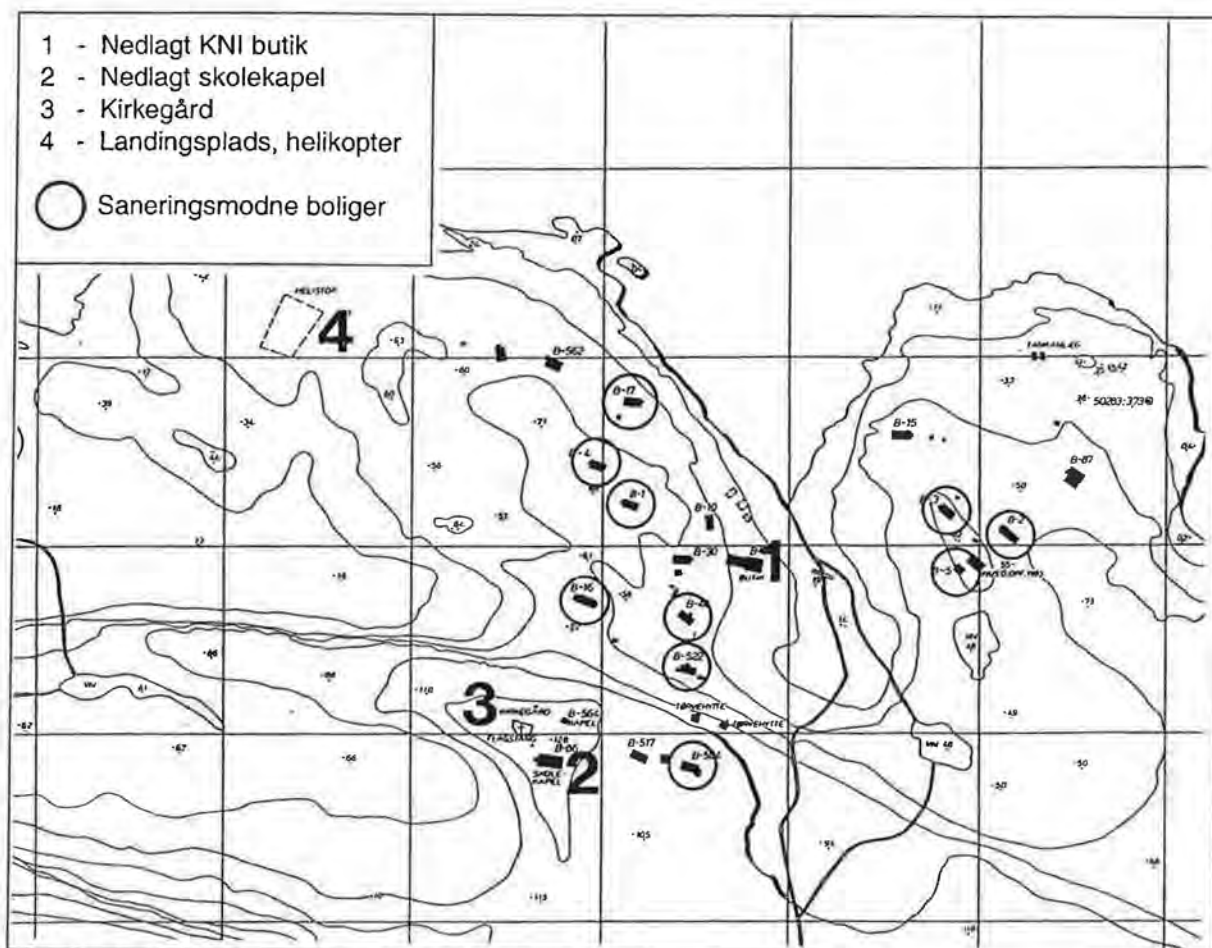

Fig. 3 - Qeqertarsuaq 1 : 4.000

1.3.3 QEQERTAT

Befolkningstallets udvikling i Qeqertat fremgår af figur 1 nedenfor. Som det ses, er der tale om et lille befolkningstal med faldende tendens.

Det er kommunalbestyrelsens overordnede mål, at Qeqertat fortsat skal udvikle sig som fangerbygd. I modsætning til de tre større bygder vil der ikke være tale om en udvikling af lokalturismen eller en særlig produktion, og initiativer vil derfor i højere grad rettes imod en sikring af de eksisterende funktioner.

	1.1.1987	1.1.1992	1.1.1997
Qeqertat	35	31	21

Fig. 1 - Befolkningstal, Qeqertat

	boligtal, ialt	saneringsbehov	boligbehov	nybyggeribehov
Qeqertat	12	8	-	-

Fig. 2 - Saneringsbehov og behov for nybyggeri 1996, Qeqertat

Erhvervsforhold og kommunal virksomhed

Indkomstgrundlaget i Qeqertat er fangst. Der er herover kun arbejdspladser i forbindelse med skolen og KNI depotet. Bygden bør fortsat fungere med fangst, og i overensstemmelse med erhvervsplanen bør der etableres indhandlingssted; på længere sigt eventuelt fryselager (der er konstateret forekomster af hellefisk, der kan transporteres til Qaanaaq til videreforarbejdning). Der er hverken bygdekontor, sericehus eller brandskur.

Boligforhold

På grund af det lille befolkningstal er der ikke foretaget beregninger af boligbehovet i Qeqertaq, som dog må vurderes til cirka 8 boliger. Der er behov for at fastlægge et sanerings- og renoveringsprogram i samarbejde med A/S Boligselskabet INI. Boligselskabets vurdering af det tekniske saneringsbehov - fremgår af figur 2. De saneringsmodne boliger er vist på nedenstående oversigtskort. Herover er der et teknisk behov for at renovere 3 af de 4 resterende huse.

Trafik-, forsynings- og miljøforhold

Qeqertat anløbes 1 gang om året af forsyningseskib i den korte, isfrie sommerperiode. Der lastes / losses over stranden. Resten af året er den offentlige person- og godstransport afhængig af bygdebeflyvning med helikoptere, hvor der er ugentlig forbindelse til Qaanaaq.

Hundeslæde og motorbåd er vigtige transportmidler.

Der er ikke vejnet. Der er behov for etablering af få meter egentlig vejspor.

KNI har depot, der modsvarer befolkningens basale krav.

Der er ikke losseplads, men i bygdeplanen er der angivet placeringsmulighed for fremtidig losseplads. Der er ikke behov for affaldsforbrændingsanlæg. Der udføres hverken dag- og natrenovation.

Der er hverken tankanlæg eller elværk i bygden, men der vil være behov i forbindelse med eventuel anlæg af fryselager.

Vandforsyning foregår ved individuel afhentning af is.

Der er 1 telefonabbonent, der kører på batteridrevet antenneanlæg.

Social-, kultur- og skoleforhold

Der er skolelokaler bibliotek. Undervisningen er tilrettelagt til 6. klasse, hvorefter undervisningen fortsætter på kostskolen i Qaanaaq. Der er hverken behov for udvidelse eller renovering af skolen. Der er ikke planlagt tilbud til unge, og der er ingen sociale eller fritids institutioner i bygden.

Der er ikke bevaringsværdig bebyggelse i bygden.

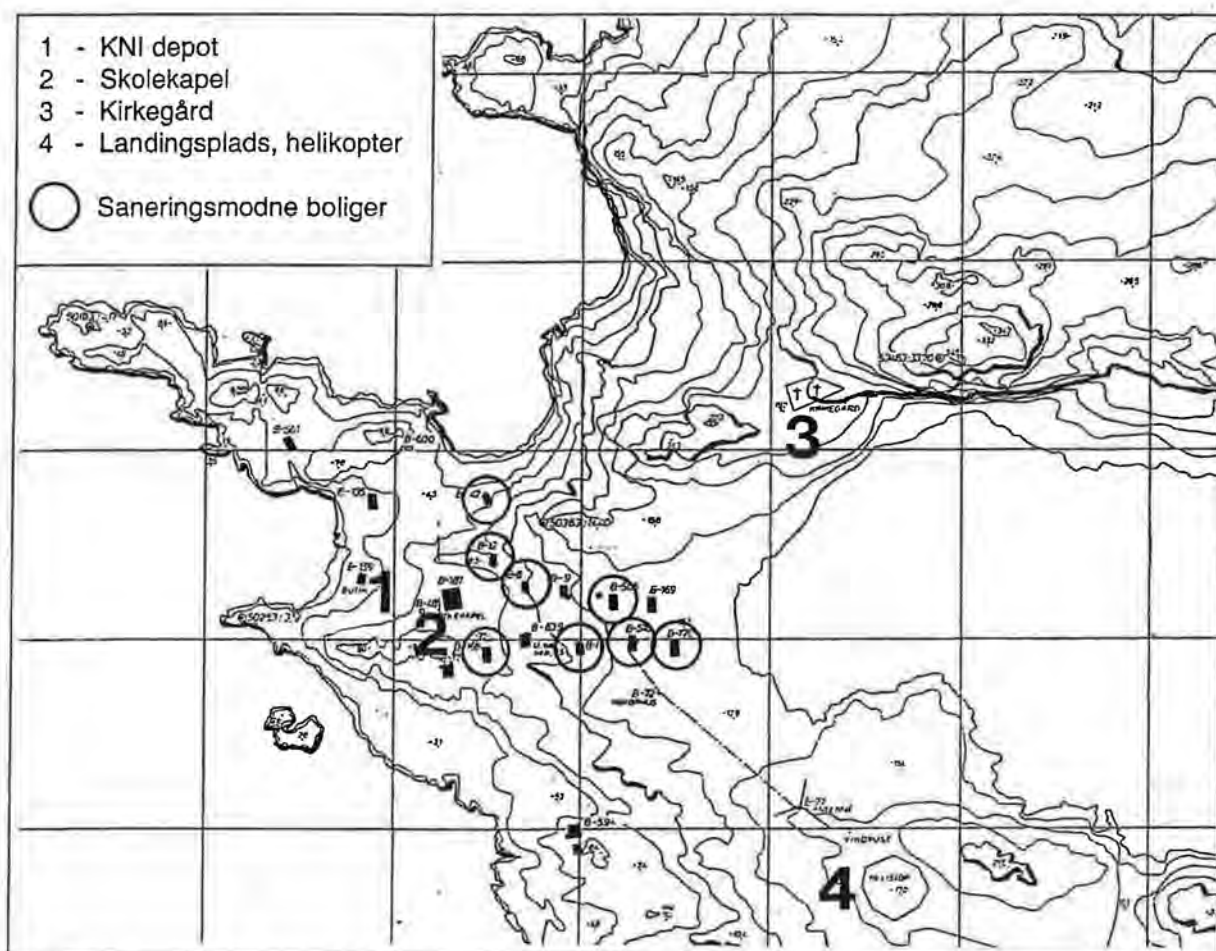

Fig. 3 - Qeqertat 1 : 4.000

QEQERTAT		EKSIST.	H-PLAN			EKSIST.	H-PLAN
ERHVERV	Produktionsanlæg			KOMMUNAL VIRKSOMHED OG SERVICE	Bygdekantor		
	Indhandlingssted				Brandskur		
	Værksted				Skolekapel		
	Turistfaciliteter				Kirkegård		
BOLIG	Boliger				Servicehus		
	Sanering / renovering				Børneinstitution		
TRAFIK	Veje og stier				Ældrekollektiv		
	Losningsforhold				Bygdebolig		
	Helistop				Bygdekonsultation		
FORSYNING	KNI depot				Skole		
	Elværk				Fritidsklub		
	Vandforsyning				Bibliotek		
	Varme				Idrætshal		
	Tele				Fodboldbane		
MILJØ	Dagrenovation				Forsamlingshus		
	Natrenovation						
	Forbrændingsanlæg						
	Flytning dump						

 eksisterende anlæg
  på finanslov / budget
  anlægsønske

Fig. 4 - Handlingsplan, Qeqertat

1.3.4 MORIUSAQ

Befolkningstallets udvikling i Moriusaq fremgår af figur 1. Som det ses, har befolkningstallet været konstant faldende i perioden 1987-1997. Det er kommunalbestyrelsens overordnede mål, at Moriusaq fortsat skal udvikle sig som fangerbygd, og at mulighederne for udvikling af lokalturisme understøttes. Der vil derfor være behov for sikring af en række velfungerende serviceforudsætninger så som transport- og forsyningsforhold, vandforsyning, skole-, sundheds- og miljøforhold, samt mulighed for at udvikle servicehuset som ramme om lokale aktiviteter. Der er behov for særlig opmærksomhed omkring udviklingsmulighederne i Moriusaq

	1.1.1987	1.1.1992	1.1.1997
Moriusaq	72	65	44

Fig. 1 - Befolkningstal, Moriusaq

	boligtal, ialt	saneringsbehov	boligbehov	nybyggeribehov
Moriusaq	20	3	18	1

Fig. 2 - Saneringsbehov og behov for nybyggeri 1996, Moriusaq

Erhvervsforhold og kommunal virksomhed

Moriusaq er et fangersamfund. Herover er der arbejdspladser i meget begrænset omfang ved turisme, KNI samt kommunal virksomhed (drift af bygdekonto, dagrenovation og el forsyning). I overensstemmelse med kommunalbestyrelsens overordnede målsætning, er det et ønske at understøtte erhvervsudviklingsmulighederne i Moriusaq for at styrke bygdens overlevelsessevne. Området er kendt for sine gode fangstmuligheder, men på grund af bygdens beliggenhed er der næppe mulighed for en rentabel indhandling eller produktion. Der er derimod mulighed for at udvikle lokalturismen, blandt andet i forlængelse af eventuel etablering af et turistområde ved Dundas, der kun er få timers slædekørsel fra Moriusaq.

Der er ikke servicehus i bygden, hvilket der er et stort behov for, blandt andet i forbindelse med ønsket om at støtte turismen i bygden (overnatningsfaciliteter).

Boligforhold

Udviklingen i befolkningstallet har ikke medført behov for flere boliger. Derimod er der behov for et sanerings- og renoveringsprogram i samarbejde med A/S Boligselskabet INI. Boligselskabets beregninger af det beskedne behov for sanering og nybyggeri - som følge heraf - fremgår af figur 2. Boligbehovet er opgjort på grundlag af en målsætning om, at alle enlige og samlevende over 20 år skal kunne tilbydes en bolig (PB20). De 3 saneringsmodne boliger er vist på nedenstående oversigtskort. Herover er der behov for renovering af 8 af de resterende 17 boliger.

Trafik-, forsynings- og miljøforhold

Moriusaq anløbes 1 gang om året af forsyningskib i den korte, isfrie sommerperiode. Der lastes / losses over stranden. Resten af året er den offentlige person- og godstransport afhængig af bygdebeflyvning med helikoptere, hvor der er ugentlig forbindelse til Qaanaaq. Herover er hundeslæde og motorbåd vigtige transportmidler.

Der er ikke vejnet, men kun stier opbygget af stedlige materialer. Der er behov for begrænset etablering af bygdeveje, der kan forbinde de overordnede funktioner og muliggøre en bedre affaldshåndtering med motorkøretøj. Der er helistop.

KN1 har butik og lager. Der er foretaget udvidelser af tankanlæg, og der er elværk.

I tilknytning til lossepladsen er der behov for at opstille et affaldsforbrændingsanlæg. Ved kommunal foranstaltning udføres der dagrenovation, men der er ikke natrenovation.

Vandforsyning sker ved forsyning fra elv i de ca. 4 sommermåneder. Resten af året beror vandforsyningen på individuel afhentning af is fra isfjelde. Der er således behov for en egentlig vandforsyning.

Der er opført parabol i 1995 med mulighed for 20 abonnenter.

Social-, kultur- og skoleforhold

Moriusaq har bygdeskole med biblioteksudlån, hvor eleverne undervises til og med 9. klassetrin. Herefter fortsætter de undervisningen på skolen i Qaanaaq. Der er ikke behov for at udvide skolen.

Der er ikke service- eller fritidstilbud til voksne, og der er ikke planlagt tilbud til unge, da bygdebefolkningen i denne aldersgruppe opholder sig på kostskolen i Qaanaaq den største del af året.

Der er ingen sociale eller fritidsinstitutioner, men der er klublignende aktiviteter.

Bygdekonsultationen skal i henhold til finanslovsforslag 98 renoveres i år 2000. Konsultationen betjenes af en sundhedsmedarbejder.

Der er endnu ikke udpeget bevaringsværdige bygninger i Moriusaq.

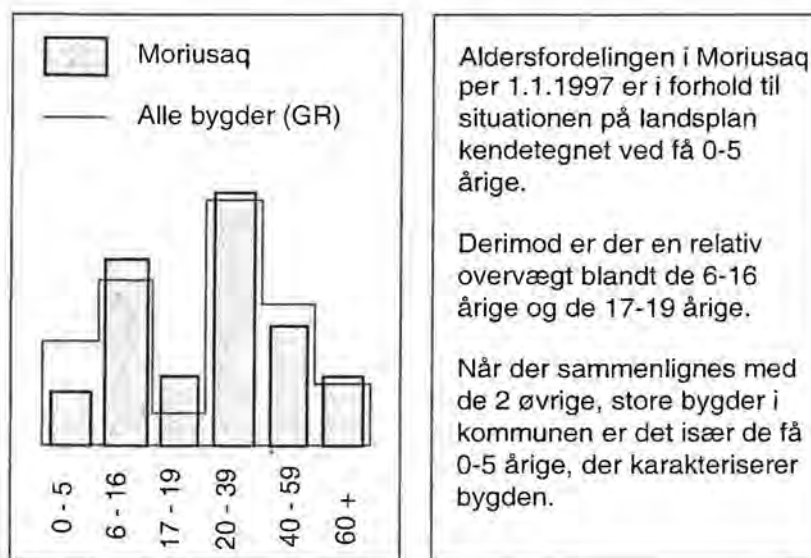
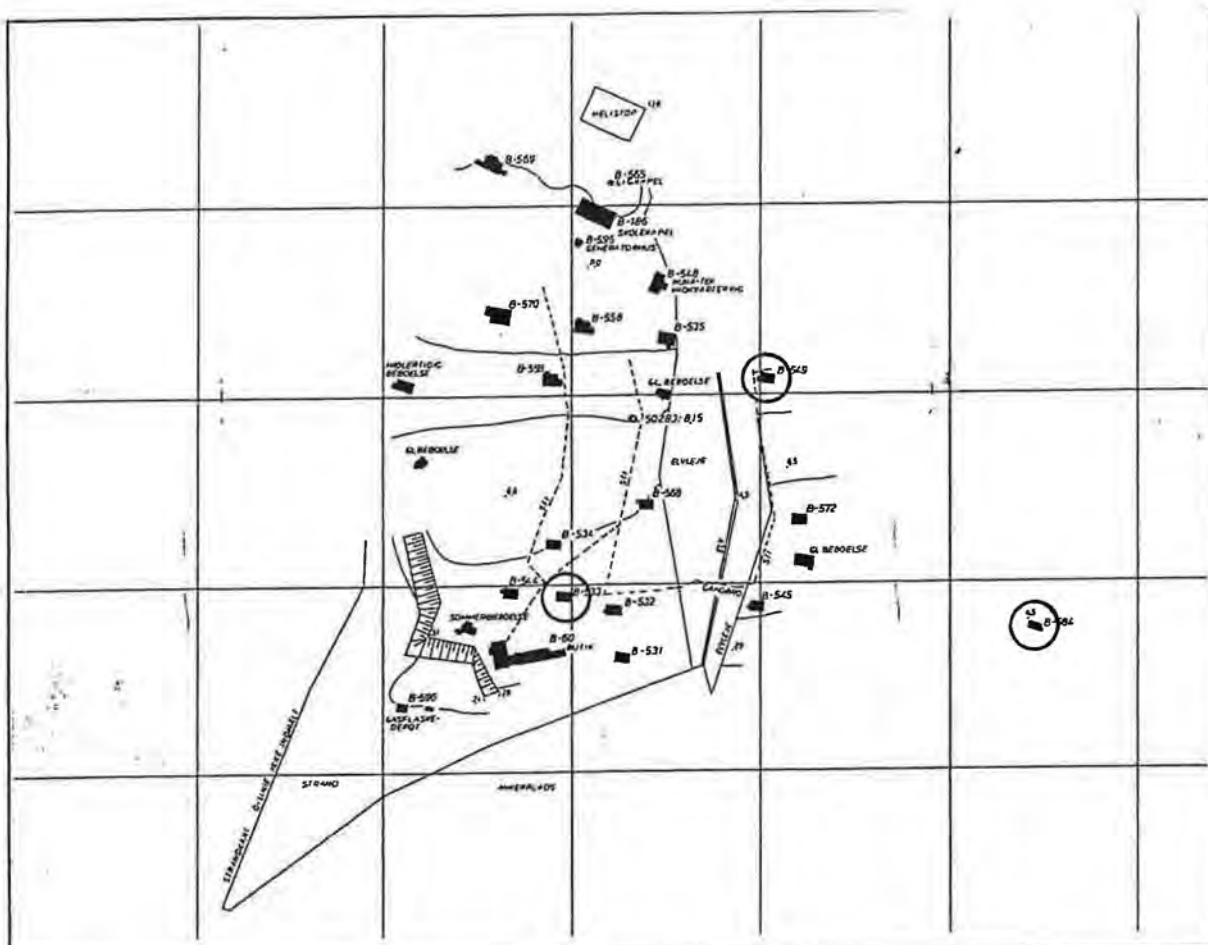

Fig. 3 - Aldersfordeling

Saneringsmodne boliger

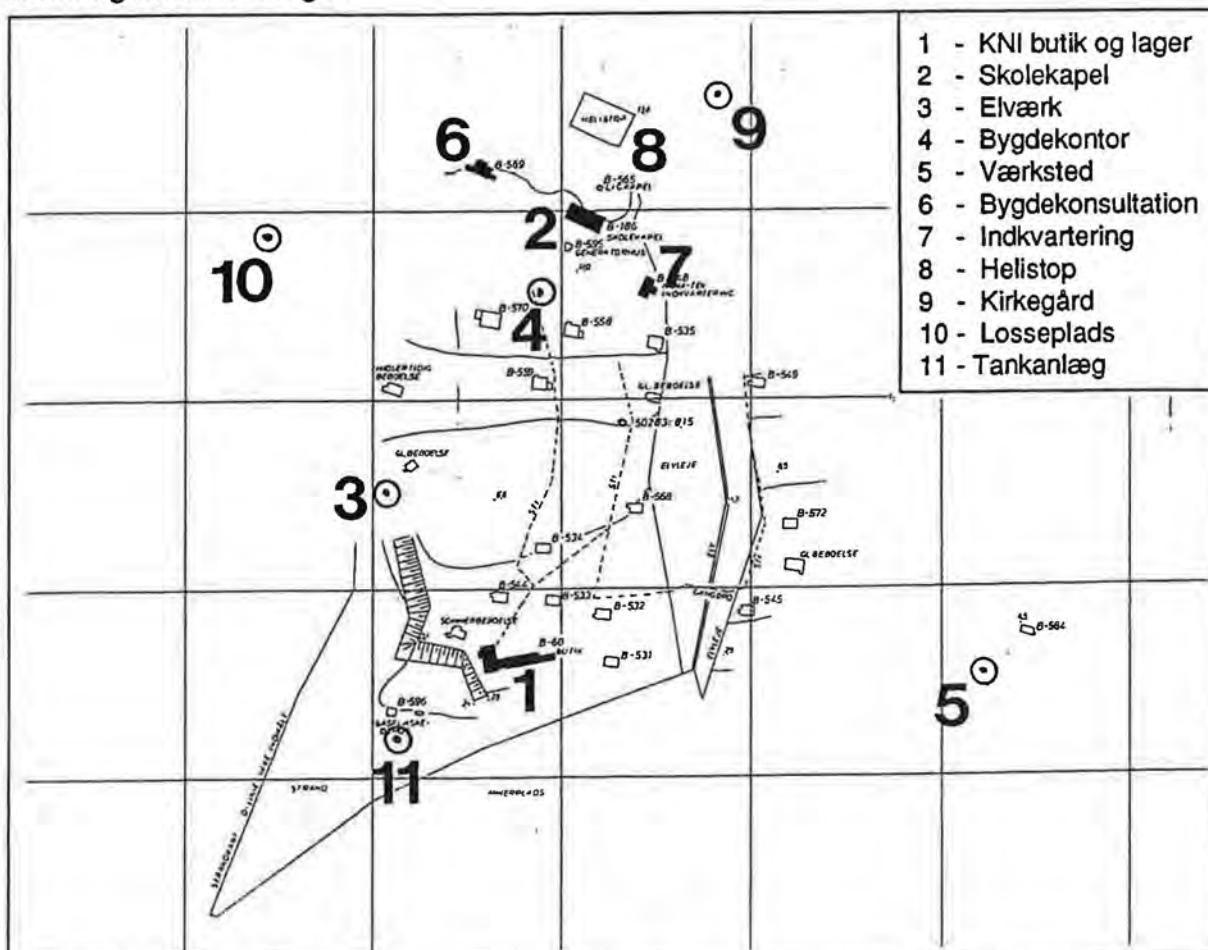

Fig. 4 - Moriusaq, 1 : 4.000

MORIUSAQ		EKSIST.	H-PLAN			EKSIST.	H-PLAN
ERHVERV	Produktionsanlæg			KOMMUNAL VIRKSOMHED OG SERVICE	Bygdekonto		
	Fryselager				Brandskur		
	Værksted				Skolekapel		
	Turistfaciliteter				Kirkegård		
BOLIG	Boliger				Servicehus		
	Sanering / renovering				Børneinstitution		
					Ældrekollektiv		
TRAFIK	Veje og stier				Bygdebolig		
	Losningsforhold						
	Helistop				Bygdekonsultation		
FORSYNING	Butik / lager				Skole		
	Elværk				Fritidsklub		
	Vandforsyning				Bibliotek		
	Varme				Idrætshal		
	Tele				Fodboldbane		
MILJØ	Dagrenovation				Forsamlingshus		
	Natrenovation						
	Forbrændingsanlæg						
	Flytning dump						

eksisterende anlæg
 på finanslov / budget
 anlægsønske

Fig. 5 - Handlingsplan, Moriusaq

1.3.5 SAVISSIVIK

Befolkningstallets udvikling fremgår af figur 1. Som det ses faldt befolkningstallet fra 130 i 1987 til 101 i 1992, hvorefter befolkningstallet er fastholdt frem til 1997. Det er kommunalbestyrelsens overordnede mål, at Savissivik fortsat skal udvikle sig som fangerbygd, og at mulighederne for udvikling af hellefiskeriet understøttes. Der vil derfor være behov for sikring af en række velfungerende serviceforudsætninger så som transport- og forsyningsforhold, vandforsyning, skole-, sundheds- og miljøforhold, samt mulighed for at udvikle servicehuset som ramme om lokale aktiviteter.

	1.1.1987	1.1.1992	1.1.1997
Savissivik	130	101	101

Fig. 1 - Befolkningstal, Savissivik

	boligtal, ialt	saneringsbehov	boligbehov	nybyggeribehov
Savissivik	42	16	49	23

Fig. 2 - Saneringsbehov og behov for nybyggeri 1996, Savissivik

Erhvervsforhold og kommunal virksomhed

Savissivik er et fangersamfund med et mindre islæt af fiskeri (hellefisk). Der jages bjørn, ræv, havpattedyr og fugle (søkonger). Bygdens indtægter stammer altdominerende fra denne fangst samt husflidsproduktion. Der er et andelsejet produktionsanlæg (Hakkoq) i bygden, hvortil fisk og søkonger indhandles. Herover er der arbejdspladser i begrænset omfang ved KNI, skolen samt kommunal virksomhed (drift af bygdekantoret, dagrenovation, el-forsyning og servicehuset (B-592, opført i 1988 med mødesal, bade-, vaske- og skindbehandlingsfaciliteter). Servicehuset bliver på privat initiativ også anvendt til børnepasning.

Der er behov for nyt brandskur. Bygdens produktionsanlæg og fryselager er overtaget af Royal Greenland A/S og forventes udvidet. Produktionen af søkonger kan udvides betragteligt og give basis for nye jobs både i Savissivik og i Qaanaaq. Herover kan der produceres hellefisk, ræklinger og tørret kød.

Boligforhold

Udviklingen i befolkningstallet har kun medført behov for et beskedent antal (7 stk.) nye boliger. Derimod er der behov for at fastlægge et sanerings- og renoveringsprogram i samarbejde med A/S Boligselskabet INI. Boligselskabets beregninger af behovet for sanering og nybyggeri fremgår af figur 2. Boligbehovet er opgjort på grundlag af en målsætning om, at alle enlige og samlevende over 20 år skal kunne tilbydes en bolig. Saneringsmodne boliger er indtegnet på nedenstående oversigtskort. Herover er der behov for renovering af 15 af de resterende 26 boliger.

Trafik-, forsynings- og miljøforhold

Savissivik anløbes 1 gang om året af forsyningskib i den korte, isfrie sommerperiode. Der lastes / losses over stranden. Resten af året er den offentlige person- og godstransport afhængig af bygdebeflyvning med helikoptere, hvor der er ugentlig forbindelse til Qaanaaq. Herover er hundeslæde og motorbåd vigtige transportmidler.

Savissiviks isolerede beliggenhed kan give problemer med vareforsyning og gør det til en betingelse, at råvarer til videreforarbejdning i Qaanaaq skal flyves ud. Denne ekstra omkostning er dog ikke afskrækkende, da den lokale produktion af søkonger, ræklinge mv. er højprisprodukter med stor markedsefterspørgsel.

Der er ikke vejnet, men alene stier opbygget af stedlige materialer. Der er derfor behov for etablering af et mindste omfang af bygdeveje, der kan forbinde de overordnede funktioner og muliggøre en mere effektiv affaldshåndtering med motor-køretøj. Der er helistop.

KNI har butik og nyt pakhus er under opførelse. Tankanlæg er udbygget i 1997, og der er elværk.

I tilknytning til lossepladsen er der behov for at opstille et affaldsforbrændingsanlæg. Der er behov for at flytte lossepladsen, da sporet til lossepladsen ofte fyger til. Ved kommunal foranstaltning udføres der dagrenovation. Der er ikke natrenovation.

Vandforsyning sker ved forsyning fra to vandsøer i de ca. 4 sommermåneder og resten af året ved afhentning af is fra isfjelde. På finanslov 98 er der optaget beløb til etablering af vintervandtank i 98-99.

Der er opsat parabol i 1995 med mulighed for oprettelse af 60 tele-abonnenter.

Social-, kultur- og skoleforhold

Savissivik har bygdeskole med biblioteksudlån, hvor eleverne undervises til og med 9. klassetrin, hvorefter eleverne fortsætter undervisningen på kostskolen i Qaanaaq. Der er behov for udvidelse af skolen med mangeformålslokale og depot. I forbindelse hermed bør der også opføres en lærerbolig. På finanslov 98 er der optaget beløb til renovering og udvidelse af skolen i 1998.

Foreningslivet i Savissivik er svagt. Udover servicehuset og skolebiblioteket er der fritidstilbud for børn, unge og voksne. Der er ikke planlagt særlige tilbud til unge, da bygdebefolkningen i denne aldersgruppe opholder sig på kostskolen i Qaanaaq den største del af året. Der er dog ønsker om etablering af fodboldbane.

Bygdekonsultationen skal i henhold til finanslov 98 renoveres i år 2000. Konsultationen betjenes af en sundhedsmedarbejder.

Der er endnu ikke taget stilling til bevaringsværdige bygninger i Savissivik, men kirken skal i henhold til finanslov 98 istandsættes i 1998.

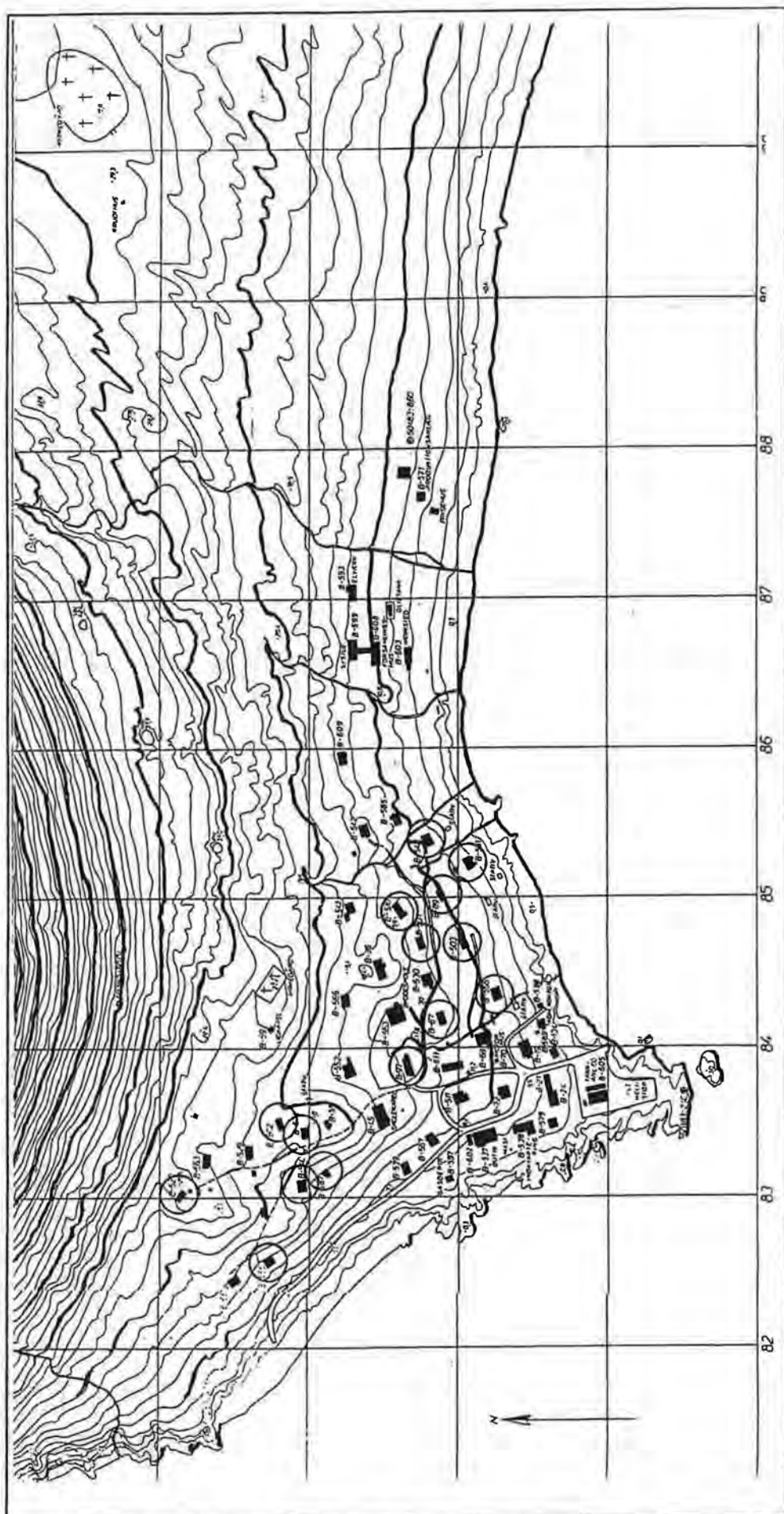
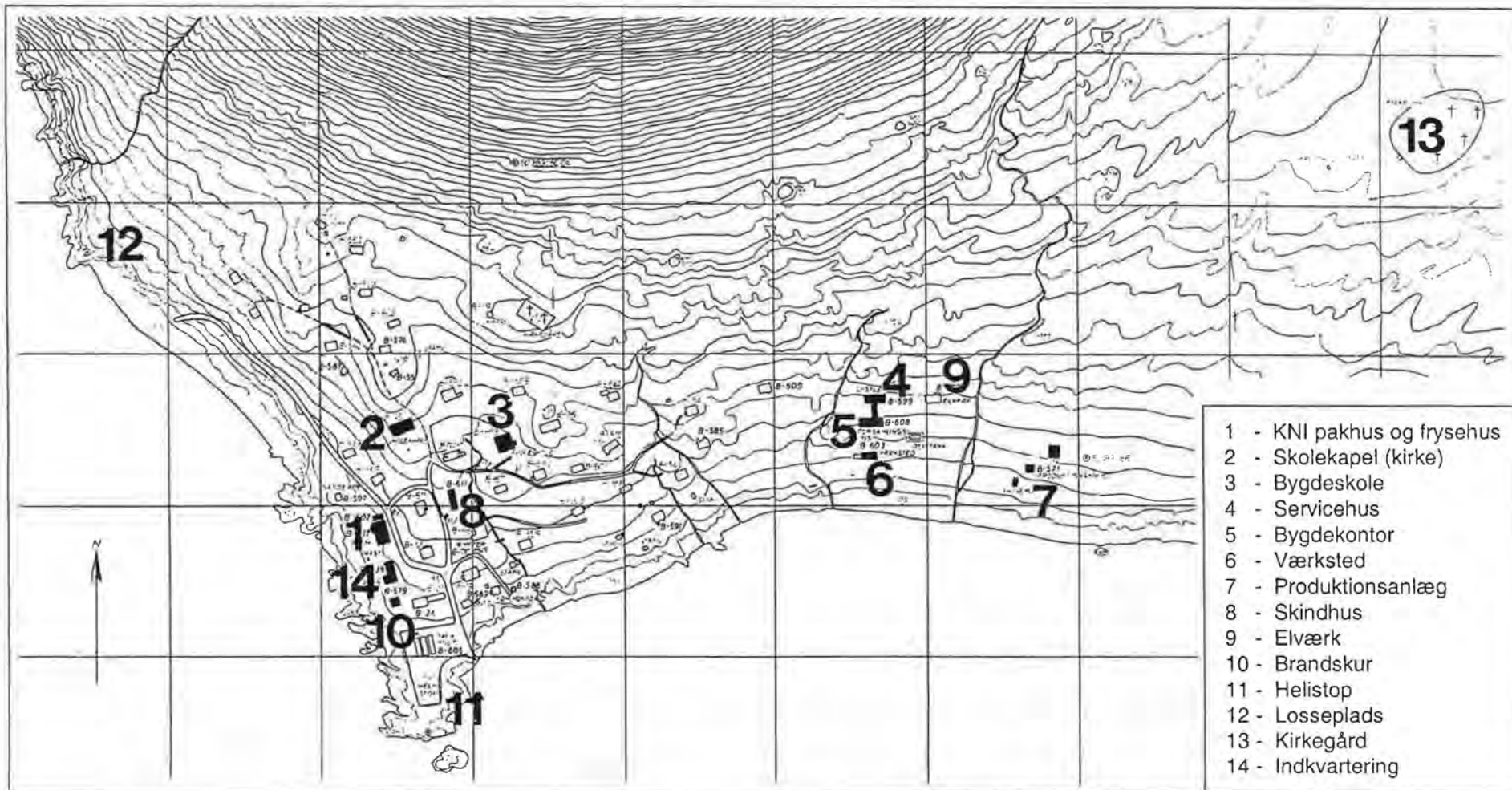
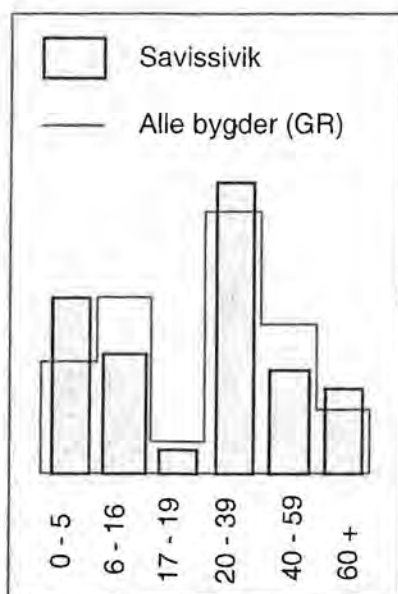

Fig. 3 - Savissivik 1 : 4.000 - terrænforhold og saneringsmodne boliger

Fig. 4 - Savissivik

Aldersfordelingen i Savissivik per 1.1.1997 er i forhold til situationen på landsplan kendetegnet ved relativt mange børn, ældre og 20-39 årige.

Det samme forhold er gældende, når der sammenlignes med de 2 øvrige, store bygder i kommunen.

Der må derfor - alt andet lige - forventes et øget pres på skolen og på ældreforsorg.

Fig. 5 - Aldersfordeling

SAVISSIVIK		EKSIST.	H-PLAN			EKSIST.	H-PLAN
ERHVERV	Produktionsanlæg			KOMMUNAL VIRKSOMHED OG SERVICE	Bygdekantor		
	Fryselager				Brandskur		
	Værksted				Skolekapel / kirke		
	Turistfaciliteter				Kirkegård		
BOLIG	Boliger				Servicehus		
	Sanering / renovering				Børneinstitution		
TRAFIK	Veje og stier				Ældrekollektiv		
	Losningsforhold				Bygdebolig		
	Helistop				Bygdekonsultation		
FORSYNING	Butik / lager				Skole		
	Elværk				Fritidsklub		
	Vandforsyning				Bibliotek		
	Varme				Idrætshal		
	Tele				Fodboldbane		
MILJØ	Dagrenovation				Forsamlingshus		
	Natrenovation						
	Forbrændingsanlæg						
	Flytning dump						

■ eksisterende anlæg □ på finanslov / budget □ anlægsønske

Fig. 6 - Handlingsplan, Savissivik